

„Jézus a Galileai-tenger mentén járva meglátott két testvért: Simont, akit Péternek is neveznek, és Andrást, a testvérét. Eppen hálót vetettek a tengerbe, mert halászok voltak. Így szólt hozzájuk: „Kövessetek engem, és én emberek halászává teszek titeket!” Erre azok otthagyták hálóikat és követték őt. Amint onnan továbbment, meglátott másik két testvért is: Zebedeus fiát, Jakabot és testvérét, Jánost. Apjukkal, Zebedeussal a hálóikat javították a csónakban. Őket is elhívta. Ők is otthagyták a csónakot és az apjukat, és követték őt. Jézus pedig bejárta egész Galileát. Tanított a zsinagógákban, hirdette a mennyek országa örömhírét, és meggyógyított a nép körében minden betegséget és minden gyötrelmet.”

(Szent Máté Evangéliuma 4, 18-23)

Szentpéteri harangszó

X. évfolyam 1. szám, 2020. január 26.

A KOLOZSVÁRI SZENT PÉTER ÉS PÁL PLÉBÁNIA ÉRTEŚÍTŐJE

Takó István – Az Úr Jézus egészen közel akar jönni hozzánk élethelyzeteinkben

Ha betértek egy házba, először ezt mondjátok: *Békesség e háznak! Ha békesség fia lakik ott, rászáll békességetek, ha nem, visszazáll rátok.* (Lk 10,5-6) Az Úr Jézus a hetvenkét tanítványhoz intézi ezeket a szavakat különböző tanácsok kíséretében, amikor elküldi őket maga előtt kettesével a jó hírrel, hogy közel van az Isten országa. A tanítványok, mint valami csengettyűsök vagy vidimusok járnak az Úr Jézus előtt és arról tesznek tanúságot, hogy a Mesterben közeledik hozzájuk a testté lett Ige, a Megváltó, akiben üdvösség köszönt minden házra, ahol őt szívesen fogadják.

A házszenelések alatt valami hasonló történik, s bár Vízkereszt ünnepében a házszenelés a három királyok látogatásához kötődik, akik aranyat, tömjént és mirhát vittek a kis Jézusnak, mégis az áldásban átengedjük a tereinket a jó Istennek, teret biztosítunk neki, illetve az ő oltalmába ajánljuk a házat, ahol élünk, az udvart, a kertet, a műhelyt vagy üzletet, a céget, ahol dolgozunk.

Az Úr Jézus ott akar lenni az életünk minden területén, s míg a három királyok fáradtságot nem kímélve mennek el hozzá, ebben a szentelményben a küldöttei révén Ő maga szeretne belépni hozzánk. A fehér abrosz, a gyertya, víz, kereszt előkészítésében tudatosan készülünk erre a találkozásra, amely áldásos találkozás lehet. Egyetlen feltétele van, hogy békességgel, nyitottsággal várjuk, fogadjuk a „szent keresztet”. Jobb helyeken a csengettyűs ministránsok rövid versikével adták hírül, hogy a közelben van már a pap, amikor becsengettek vagy bekopogtak a házhoz a kérdéssel, hogy fogadják-e a szent keresztet?

Mindez csupán szertartás volt, játék vagy színház, hisz első sorban faluhelyen, nem volt szükség kopogni vagy csengetni, mert a megfelelő napon a család ünneplőbe öltözött, és a reggeli szentmise után, ha kellett egész nap, várakozásban telt el a nap, amikor a család apraja-nagyja beszélgetve, imádkozva várakozott. Ebbe a meghitt, meleg családi hangulatba fogadták be a szent keresztet. A hírnökök, vagyis a csengettyűsök közeledtét csengő jelezte, a papét pedig a kántor és/vagy kísérei éneke, amely áthallatszott a szomszédból. S ha nem sikerült felkészülten, a lényegre figyelve abban a néhány percben jelen lenni, együtt imádkozni, az ottjártukról tényleg csupán az egy ideig még érezhető tömjénfüst (régebben az is hozzátartozott a ház-

szeneléshez), valamint az ajtóra írt néhány betű és szám, esetleg az asztalon hagyott szentkép tanúskodott. Mégis azt érezzük, hogy ha még ez sem történik meg, hiányérzetünk van, mintha szegényebbek lennénk, mintha elbizonytalanodnánk, mintha nem lennénk biztonságban. Ha nem szenteltünk házat, biztos valami rossz dolog történik, mondják az egyik oldalon, a másik oldal harsányan és megvetően ellenkezik: az a néhány csepp szenteltvíz és a keresztsókolás aztán végképp nem segít rajtunk.

A kérdés lényege ebben is, most is a lelkiületünkben van. Hogy milyen lelkiülettel várom, fogadom én a szent keresztet. Bizony előfordulhat, hogy nem a legbékésebb hangulatomban, nem csattanó egészségben, sokszor nem törlesztett adóságokkal, az újévtől való félelmeimmel, aggodalmakkal teli vagy egy veszteségben, gyászban, egy kimerítő év vagy éjszakai műszak után kell odaállnom a karácsonyfa mellé együtt imádkozni a „vendégeimmel”. Néha szükségét érezném annak, hogy meghallgassanak, többet meséljek, valamivel megvendégeljem a csapatot és ez sem mindig adatik meg. „Bölcsek jöttek napkeletről imádni az Urat! Megnyitották kincsesládáikat, ajándékot adának: aranyat a nagy Királynak, tömjént az igaz Istennek, mirhát a halandó embernek!” – mondjuk a szertartásban.

Az tehát biztos, hogy a házszentelésben történik valami. Jó esetben egy találkozás: találkozás a jó Istenben az életem értékeségével. Hogy bármilyen nehéz is az életem, a jó Isten ott van, ott akar lenni velem minden helyzetben és minden körülményben. Az arany erről beszél a bölcsek ajándékában. Hogy a jó Istent dicsérni, tisztelni és szolgálni az örök feladatom, hivatásom ebben az életben. A tömjén a dicséret, az áldozat jelképe, amely arra figyelmeztet, hogy keressem az élet különböző helyzeteiben mindenkor és mindenhol az istendicséret lehetőségeit. Végül az életünk törekénységére, de az Úr Jézus értünk elszenvedett kereszthalálára irányítja a figyelmünket a keserű, de gyógyító hatású mirha. Az Úr Jézus ezekben szeretne a segítségünkre lenni, ezért akar egészen közel jönni hozzánk, hogy szem előtt tartva az igazán lényeges dolgokat, tudjunk abban a helyzetben, amelyben élünk és azon a helyen, ahol élünk megmaradni az Ő békességében.

Ferenc pápa – Az Úr akarata megmutatja magát a Szentlélek által a szívedben

Az Isten szavába vetett bizalom legyőzi a bálványimádást, a gőgöt, a túlzott önbizalmat – mondta Ferenc pápa január 20-án, mert *Isten előtt kedvesebb az engedelmisség, mint az áldozat (1Sám 15, 22)*.

A szentírási rész (**1Sám 15,16–23**) Saul király és Sámuel próféta közötti beszélgetésről szól, melyben Saul védekezik és magyarázza a tettét; végül a próféta Isten nevében nem tartja méltónak a királyságra.

Saul bűne abban áll, hogy hiányzott belőle az Isten szava iránti engedelmisség. Azt gondolta, hogy saját magyarázkodása igazabb. Ez az engedelmisség elleni bűn lényege – hangsúlyozta a pápa. Az Úr megmondta neki, hogy ne vegyen el semmit a legyőzött néptől, de nem így történt. Amikor Sámuel próféta az Úr nevében szemrehányást tesz neki, a király így felel: *„De hát a nép vett a zsákmányból magának kecskét, juhot meg marhát, a legjavából, bár be kellett volna rajta tölteni az átkot, hogy Gilgalban feláldozza az Úrnak, a te Istenednek” (1Sám 15, 21)*. Ő maga ugyan nem vágott zsebre semmit, de a többiek igen. Isten szavának ezzel a magyarázatával megengedte, hogy zsebre vágjanak valamit a zsákmányból. Ezek a romlottság lépései: kis engedetlenséggel kezdődik, majd az engedelmisség hiányával folytatódik.

Miután Saul kiirtotta az amalekitákat, a nép zsákmányt szerzett aprójószágából és barmokból, a termés zsengejéből, hogy áldozatot mutassanak be az Úrnak. Ekkor Sámuel emlékezteti a királyt, hogy az Úr jobban szereti az Istennek való engedelmséget, mint az egészen eléggő áldozatokat: fontosabb a tanulékony szív és az engedelmisség, mint az áldozatbemutatás, a böjt és a vezeklés.

Az engedelmisség hiánya abban rejlik, hogy jobban szeretném azt tenni, amit én gondolok, mint amit az Úr parancsol nekem, és amit talán nem is értek – mondta Ferenc pápa. – Amikor az ember fellázad az Isten akarata ellen, nem engedelmes, olyan, mintha a jóslás bűnébe esne; miközben azt mondja, hogy hisz Istenben, mintha jóvendőmondóhoz menne. A tanulékonyág hiánya, amikor nem engedelmeskedünk az Úrnak, olyan mint a jóslás. Olyankor bálványimádó vagy, mert előnyben részesítéd azt, amit te gondolsz: a te bálványodat, szemben az Isten akaratával. Saulnak a királyságába került ez az engedetlenség: *„Mivel az Úr szavát semmibe vetted, túl kicsinek talált arra, hogy továbbra is Izrael királya légy.” (1Sám 15, 23b)*

Sokszor előnyben részesítjük a saját magyarázatainkat az evangéliumról és az Úr szaváról, például amikor morális elemzésekbe bonyolódunk, mert ez nem az Úr akarata.

Az Úr akarata világos: megmutatkozik a bibliai parancsolatokban, és megmutatja magát a Szentlélek által a te szívedben. De amikor megmakacsolom magam, és átalakítom az ő szavát ideológiává, akkor bálványimádó vagyok, nem engedelmes.

A Szentatya a napi evangéliumot magyarázta, amelyben a farizeusok Jézus és tanítványai böjtjét firtatják. Az Úr így válaszol: *„Senki sem varr régi ruhára új szövetből foltot. Vagy ha igen, akkor az új szövet kiszakítja a régit és a szakadás még nagyobb lesz. És senki sem tölti az új bort régi tömlőbe, vagy ha mégis, a bor szétveti a tömlőt, és a bor is, a tömlő is tönkremegy. Az új bor új tömlőbe való.” (Mk 2, 21-22)*

Az Úr szava mindig újdonság – magyarázta a pápa –, mindig előrevisz bennünket. Mindig győz, és mindennél jobb! Legyőzi a bálványimádást, legyőzi a gőgöt, a túlzott önbizalmat, mely nem az Úr szavára épül, hanem ideológiákra. Jézusnak van egy nagyon jó megjegyzése, mely megmagyarázza mindezt, mely az Istentől jön, az Ószövetségből: *„Irgalmasságot akarok, és nem áldozatot.”*

A jó keresztény engedelmes, tanulékony az Úr szava iránt, meghallgatja azt, amit az Úr mond az igazságosságról, a szeretetről, a megbocsátásról és az irgalomról. Azt is jelenti, hogy nem vagyunk következtelenek, hogy ideológiát használjunk a továbbhaladáshoz. Igaz, az Úr szava néha bajba sodor bennünket, de az ördög is ezt teszi, csalárd módon. Kereszténynek lenni azt jelenti, hogy szabadok vagyunk az Istenben való bizalom által – zárta homíliáját.

*Fordította: Tózsér Endre SP,
Forrás: Magyar Kurír*

A szentatya januári imaszándéka

A világbéke előmozdításáért: Imádkozzunk, hogy a keresztények, a más vallások követői és minden jóakarató ember a békét és az igazságosságot mozdítsa elő a világban.

Forrás: Vatikáni Rádió

Exc. Ft. Bíró László püspök – Hívom a családokat 2020 januárjában

Hívom a családokat, házaspárokat, jegyeseket és szerelmeseket, a családokat szerető szerzetes- és paptestvéreket, és mindenkit, aki a család és az élet mellett áll!

„Olyan szívfájdító nézni ezeket a fiatalokat – szólította meg bátyját, az örömapát az eljegyzési ünnepségen az öccse –, amint itt örömtől sugárzó arccal fogadják a gratulációkat. Tele vannak reménnyel, tervekkel, gyönyörű elképzelésekkel, biztosra veszik, hogy sikerül úrrá lenniük azon a sok nehézségen, amelyek itt tornyosulnak előttünk, az egyes ember előtt éppúgy, mint az egész emberi társadalom előtt. Vajon van-e alapja reményüknek, nem csupán légváratok építenek? És van-e valaki, akiben bízhatnak, akire számíthatnak minden helyzetben?” „Nézd – válaszolt az örömapa –, visszagondolva a saját eljegyzésünkre, úgy látom, hogy ezek a fiatalok ma sokkal könnyebb helyzetben vannak, mint amilyenben mi voltunk akkor. Mi csak titokban járhatunk hittanra, szüleink otthon próbálták többé-kevésbé megalapozni hitünket, a mai fiataloknak sokkal jobb lehetőségük van Isten segítségére építeni, szabadon gyakorolhatják vallásukat, éveken át rendszeres hitoktatásban, sőt je-

gyesoktatásban is részesülhetnek, *Mi azért bízunk Istenben, mert ezt láttuk szüleinktől, akik tudatosan, megfontoltan építettek Istenre, mert így nevelkedtek, nagyszüleink ebben a szellemben indították őket az életbe.* „*En azonban azt mondom – vette át ismét a szót az örömapa öccse –, hogy ebben a szüleinktől kapott hitben csalódtam. Arra tanítottak, hogy minden ügyemben bizalommal forduljak Istenhez, hogy imádkozzak, kérjek, higgyek Isten meg nem szűnő gondoskodó szeretetében, de Ő nem segített. Hiába kértem, hogy jó állásom legyen, nem sikerült ilyet kapnom. Kértem, hogy segítsen akkor, amikor egyéni vállalkozó lettem, a vállalkozásom csődbe ment, megbuktam. Házasságomban is kértem a támogatását, mint tudod, feleségem otthagytott, pont akkor, amikor csődbe mentem és adósságaim miatt reménytelen helyzetbe kerültem. Csapdában vagyok.*”

Hol vagy? – ez az ősrégi kérdés már a Szentírás első lapjain megjelenik, amikor Isten megkérdezi Ádámot: „*Hol vagy?*” A bűnbe esett és ezért elrejtőzni akaró Ádám zavarodottan magyarázkodik, és Évára hárítaná Isten parancsának megszegéséért a felelősséget, megjegyezve, hogy te, az Isten adtad mellém az asszonyt, akitől a tiltott gyümölcsöt kaptam. Isten pedig kimondja az igazságot: engedtlenségetek következményeként mindkettőtöknek nehézségekkel megküzdve kell élnie (vö. **Ter 3, 9–13**).

Nem mindig egyszerű válaszolni, ha azt kérdezik tőlünk: **Hol vagy most?** Térbeli helyzetünkről nem mindig adunk szívesen felvilágosítást, és nem is mindenkinek. Autóbuszon, villamoson sokszor hallani, amint valaki telefonálva erre a kérdésre kitérő választ ad, talán mert valamiért „*tilosban*” jár, vagy mert éppen azért töltött el sok időt egy áruházban, mert kereste, hogy milyen ajándékkal lepje meg a kérdezőt. A választól függ, hogy a kérdező megnyugszik-e, vagy éppen fokozódik gyanakvása, esetleg féltő aggodalma. Még bonyolultabb a helyzet, ha arra kell választ adnunk, hogy hol tartunk életutunkon. Tanárok szokták megkérdezni volt diákjaikat: mondd, mi van veled, hol dolgozol, mivel foglalkozol? Viszonylag könnyű helyzetben van, aki rendben folytatja vagy befejezte tanulmányait, dolgozik valahol, családi körülményei is rendezettek, más szóval egyenesen halad útján. Az viszont, akinek életútja kitérőkkel, újrakezdésekkel, netán buktatókkal tarkított, már nehezen tud nyílt, egyértelmű választ adni, mert sokszor maga sem tudja, hogy hol tart most, előre vagy hátrafelé halad, netán egy helyben toporog.

Hogyan tudod segíteni gyermekeidet, hogy a nekik megfelelő jó úton induljanak és járjanak?

Fontos lenne, hogy időnként magunktól is megkérdezzük, hogy hol vagyunk, merre járunk? Nem mindig könnyű erre válaszolni, de ha sikerül egyértelmű és világos választ adnunk, akkor jó érzés fog el bennünket, valamiféle felszabadultság vesz erőt rajtunk. Ha más kérdez, akkor sem mondhatunk olyat, amivel félretájékoztatjuk a kérdezőt, legfeljebb meggondolhatjuk, hogy most van-e a teljes igazság feltárásának ideje. Kapcsolatainkban mindig a teljes őszinteségre és egyértelműségekre kell törekednünk. A fél-igazságokba, a hátsó szándékú közlésekbe, a színlelt kedvességekbe előbb-utóbb belegabalyodunk, olyan láncokat rakunk magunkra, amelyektől nagyon nehéz megszabadulnunk. „*Akár mondtok, akár tesztek valamit, tegyetek mindent Urunk Jézus nevében, és adjatok hálát az Atyais-tennek általa!*” (**Kol 3, 17**) – tanítja Szent Pál.

Hogyan tudjátok családotokban, magatokban és gyerekeitekben az őszinteség, nyíltság és bizalom légkörét kia-

lakítani? A családi asztalnál lefolytatott beszélgetések, a közös imák alkalmával meg tudtok-e nyílni fenntartás nélkül egymás és Isten előtt? Másrészt hogyan tudtok védekezni a digitális „okoseszközökön” érkező álságos kapcsolatkeresések és hamis információkérések okozta károk ellen?

Az elmúlt évszázadokban sok nagy szent jutott el tévelygések és botladozások után az életszentségre vezető útra. Közéjük tartozik a néhány hete szentté avatott J. H. Newman bíboros, aki hosszú utat járt be, amíg anglikán papból római katolikus bíboros lett. Útjáról így vall a Tűzoszlop című versében (utalva az Izraelt a pusztában vezető tűzoszlopra, vö.: **Kiv 13,21–22**):

Tűzoszlop

Vezess, drága fény, a sötétben, mely körülvesz, vezess hát engem!

Sötét az éj, hazám távol, vezess hát engem!

Óvd léptemet: nem kívánom látni,

mi messze van, elég, ha egy lépést tudok tenni.

Nem mindig voltam ilyen; nem is kértem, hogy te vezess,

utamat én szabtam meg, de most te vezess!

A harsány nap volt ínyemre, s bár féltem, gőg uralta szívemet: bocsásd meg, mi volt.

Oly sokáig áldott erőd, hát biztos

újra kész vezetni már,

ingóványon s sziklákon át, míg fel nem száll az éj,

s a fénnel angyalok mosolya nem fogad,

mit oly rég szerettem, de elhagytam utamon.

(Görföl Tibor fordítása)

Az eljegyzési ünnepség záróakkordjaként a menyasszony nagyapja szólt a fiatalokhoz. „*Tudjátok – kezdte mondókáját –, jó régen volt, amikor én eljegyeztem a nagyit, egészen más világ volt akkor. Mégis úgy gondolom, hogy örömtők, boldog tervezgetéseitek mögött ugyanúgy ott lappanghat valami szorongás, egy kis bizonytalanság, mint ahogy az a mi eljegyzésünk is ott volt. Eleinte nehéz volt elfogadnunk, hogy most már igazán nincs Te és Én, hanem csak Mi; hogy nincs olyan, hogy ezt én így akarom, hanem azt kell kitalálnom, hogy te mit és hogy szeretnél. Arra is rá kellett jönnünk, hogy ha valami problémánk, gondunk van, akkor nem mehetünk egyenként senkihez tanácsért, mert az bármit mond, agyunkon átcikázik a félelem: mit szól majd ehhez a másik? Teltek-múltak a napok-hetek, és kezdtünk rájönni, hogy most már csak az a jó, ami közös, mert kezd közöttünk a határ lebomlani. Mire elérkezett a kettőnk első*

közös karácsonya, minden imánk, minden kérésünk és minden hálaadásunk közös volt. Azt kívánom nektek is, hogy tudjatok együtt kérni, mindenért és egymásért együtt hálát adni és őszintén mondani: szerető és irgalmas Atyánk, legyen meg a Te akaratom!”

*Exc. Ft. Bíró László, az MKPK családreferens püspöke,
a Magyar Katolikus Családegyesület elnöke
Forrás: Magyar Kurír*

Exc. Ft. Tamás József – Az evangélium

Egész korai időktől díszhelyet biztosítottak az evangélium olvasásának. A megkülönböztetést mutatta mindenképp a könyv külső alakja. Ünnepeken bíborlemezen díszes arany és ezüst iniciálékkal ellátott evangélium kéziratos használtak, elefántcsontba kötve. E megkülönböztetést mutatta az is, hogy a többi olvasmányt rá lehetett bízni egy lektorra, az evangéliumot azonban legalább egy diakónus kellett olvasnia. E megkülönböztetést mutatta aztán az is, amit már Szent Jeromos írt le: (**Contra Vigilantium**, 7. fejezet): gyertyát gyújtanak még fényes nappal is az evangélium olvasásához. A VI. századi gall mise régi Expositioja az evangéliumos könyvvel végzett körmenetet úgy értelmezi, mint Krisztus diadalát, aki trónjára száll fel, hogy hirdesse tanítását. A megkülönböztetést nem utolsósorban az is mutatta, hogy míg a többi olvasmányt a hívők ülve hallgatták végig, addig az evangéliumra felálltak. Mindezek a mai napig is így vannak, bár bizonyos dolgok a történelem folyamán módosultak, mint az ambótól való felolvasás: két ambó használata, lecke, evangélium oldal az oltárnál, a szószék stb.

Hogy ilyen megkülönböztetett tiszteletet biztosított a liturgia az evangéliumnak, ennek éppen az a mondanivalója, hogy a keresztény embernek is éppen ilyen megkülönböztetett módon kellene életre váltania az evangéliumot életében.

Egy illető egyszer ezt a kérdést tette fel: – *Komolyan gondolják, hogy a mai világban dolgozó, kínlódó emberek képesek az evangélium szerint élni? Nem örülség és ostobaság ez?* – Bárkiben, még bennünk is megfogalmazhatóknak ilyen kérdések, hiszen a körülmények, amelyben élünk, nem a legjobb termőtalaj az evangélium magjainak. Sőt a minket körülvevő emberekben, még az arra hivatottakban is sokszor mást látunk és tapasztalunk. Ez azonban nem lehet ok arra, hogy kimentsük magunkat e feladat alól. Ha Jézus nem élte volna meg azt, amit tanított, és nem mondotta volna, hogy tanuljatok tőlem, akkor gondolkodhatnánk így. Ha Jakab apostol nem mondaná: „*Legyetek az ige megvalósítói, ne csupán hallgatói, különben magatokat csapjátok be.*” (**Jak 1, 22**), akkor lehetne így gondolkodni. Ha annyi sok ember, akiket szenteknek nevezünk, nem törekedett volna minden körülmények között megélni az evangéliumot, és nem tanúskodnának arról, hogy érdemes ezt tenni, akkor gondolkodhatnánk így. Így azonban nincs semmi okunk arra, hogy még a nehézségek közepette is lemondjunk erről és ne törekednénk az evangéliumot életre váltani.

A keresztény ember legszebb hivatása: életre váltani az evangéliumot. A keresztény ember számára az evangélium az a kotta, amelyet életével kell megszólaltatnia. Mit ér ugyanis az a kottában lejegyzett zenemű, ha nincs senki, aki leénekelhetné, vagy hangszerével megszólaltathatná? Ezért mondja Sören Kirkegaard (†1855) dán bölcselő: „*a kereszténységet vagy élni kell, vagy el kell vetni, ami a kettő között van, az a közönséges szemfényvesztés.*”

Éppen ezért valahogy úgy kell gondolnom, mint Assisi Szent Ferenc, aki látva az emberek életét, így kiáltott fel: „*Valakinek el kell kezdenie az evangélium szerinti életet, és ez a valaki én leszek!*”

Valahogy így kellene gondolkodnom, mint Carlo Caretto (†1988), aki így imádkozott egyik este: „*Ha nem akarok szónokias lenni, akkor nem azt kell mondanom ma este: ha pápa lennék... hanem: én, Carlo testvér, mit tegyek, hogy az evangélium szerint éljek? Sokszor kell feltennem ezt a kérdést, hogy Krisztustól megkapjam a választ, mint a gazdag ifjú, mint a damaszkuszi úton Saul.*”

Hogyan gondolkodom én erről a kérdésről? *Hogyan próbálom életre váltani az evangéliumot?* Mert nemcsak a liturgiában kellene megkülönböztetett tisztelettel körülvennem az örömhírt, hanem életemben is.

Úgy szeretnék élni, Uram, ha – per absurdum – a világ összes Evangéliuma megsemmisülne, azok, akik látják magatartásomat valamiképpen újra tudják írni az evangéliumot. (Chiara Lubich)

Forrás: – Tamás József – Csúcs és forrás

Ökumenikus imahét a keresztények egységéért –

Részlet a 2020. januári első körlevélből

– szerkesztett változat –

A 2020. január 20-27. között tartandó nemzetközi ökumenikus imahét mottója: „... *igen emberségesen bántak velünk...*” (**ApCsel 28,2**)

Az imahétre tervezett programfüzet anyagát a máltai keresztények készítették. Málta a Földközi-tenger szigetállama, amelyet minden oldalról víz vesz körül, így a hajóközlekedés egyik központja a Földközi-tengeren. Ezen a 316 négyzetkilométernyi szárazföldön – azaz az állam területét alkotó szigeteken – összesen 430 ezer máltai polgár él.

A lakosok a halászat mellett főleg a mezőgazdaságban kapnak munkát. Málta a Brit Nemzetközösség tagjaként 2004-ben az Európai Unióba is belépett. Az anyaszigethez tartozik a közeli Gozo szigete, amelynek területe 67 négyzetkilométer. Málta és Gozo keresztényei minden év február 10-én együtt ünneplik a hajótörött Pál apostol szigetre érkezését, a 2020-as imahéten pedig a világ krisztuskövetői a máltai keresztényekkel együtt olvassák ennek a hajótörésnek a történetét, mely szerint Pál és útítársai – a hajó személyzetével együtt – Rómába tartottak a viharos tengeren. Az apostol még ebben a kritikus helyzetben is missziós lehetőséget látott. A megpróbáltatásban nem esett pánikba, nem csüggedt el, hanem tudta: Isten kezében van. Ott is Istenhez tartozik. Istennek szolgál. Istenben bízik. Meg volt győződve róla, hogy Istennek mindennel, ami történik, távlati tervei vannak. Nem is titkolta ezt az apostol a sorsítárai előtt, akik végül osztoznak Pállal a kenyéren is, a reménykedésben is. A máltai keresztény testvérek az isteni gondviselést hangsúlyozzák, amikor évente felidézik Szent Pál hajótörésének történetét: (**ApCsel 27,18–28,10**).

Legyen ez az imahét a krisztushívők egységének erősítője, Jézus Krisztusba vetett hitünk kifejezője és hatékony tanúságtétel a világ előtt.

Az egyetemes imahét igehirdetési terve:

1. nap: Imádság a megbékélésért

„*A vihar hevesen hányt-vetett bennünket, ezért másnap kidobálták a hajóterhet, harmadnap pedig a hajó felszerelését dobálták ki saját kezükkel... Minthogy már sokat éheztek is, Pál felállt közöttük, és így szólt: Az lett volna a*

helyes, férfiak, ha rám hallgattok, és nem indulunk el Krétából, hogy elkerüljük ezt a veszélyt és ezt a kárt.” (ApCsel 27,18–19; 27,21)

Megbocsátó Istenünk! Szabadíts meg minket a múlt fájdalmas emlékeitől, amelyek megsebeztek közös keresztény életünket. Vezess minket a megbékéléshez. Segíts, hogy a Szentlélek által a gyűlöletet szeretettel, a haragot kedvességgel és a gyanakvást bizalommal győzhessük le. Szeretett Fiad és Testvérünk, Jézus Krisztus nevében kérünk. Ámen.

2. nap: Megvilágosodás: Krisztus világosságának keresése és bemutatása

„Mivel pedig sem a nap, sem a csillagok nem látszottak több napon át, és erős vihar tombolt, végül elveszett megmenekülésünk minden reménye.” (ApCsel 27,20)

Istenünk, igéd világosságot gyújt lépteinkhez. Nélküled elveszünk és tévúton járunk. Világosíts meg minket igéd által, hogy a te utadon járhassunk. Segíts, hogy egyházaink a te vezetésedre, vigasztalásodra és átforgató jelenlétedre törekedjenek.

Adj nekünk őszinteséget, hogy észrevegyük, amikor megneheztük másoknak, hogy meglássák világosságodat, és add kegyelmedet, hogy másokkal is megláttassuk világosságodat. Fiad nevében kérünk, aki hív minket, követőit, hogy a világ világosságává legyünk. Ámen.

3. nap: Reménység: Pál üzenete

„Én azonban most is azt tanácsolom nektek, hogy bízodjatok, mert egy lélek sem vész el közületek, csak a hajó... mert közületek senkinek sem esik le egyetlen hajszál sem a fejről.” (ApCsel 27,22; 27,34)

Kegyelmes Istenünk, elveszettségünkben és elkeseredettségünkben fordulunk hozzád. Ültess el bennünk reménységed ajándékát. Segíts, hogy egyházaink reménységgel törekedjenek az egységre, amelyért szenvedésének előestéjén imádkozott szent Fiad. Az Ő nevében kérünk téged, aki veled és a Szentlélekkel él és uralkodik mindörökké. Ámen.

4. nap: Bizalom: Ne félj, csak higgy!

„Mert ma éjjel elém állt annak az Istennek az angyala, akié vagyok, és akinek szolgállok. Ez azt mondta: Ne félj, Pál, neked a császár elé kell állnod, és Isten neked ajándékozta mindazokat, akik veled vannak a hajón. Ezért bízodjatok, férfiak! Én hiszek az Istennek, hogy úgy lesz, ahogyan nekem megmondta. Egy szigetre kell kivetődnünk.” (ApCsel 27,23–26)

Mindenható Istenünk, személyes szenvedésünk arra indít minket, hogy kiáltsunk fájdalunkban és összeránduljunk félelmünkben, amikor a betegséget, az aggodást vagy szeretteink halálát megtapasztaljuk. Taníts, hogy bízunk benned. Az egyházak, amelyekhez tartozunk, hadd legyenek gondviselő jóságod jelei. Tégy minket Fiad igaz tanítványává, aki igéd meghallására és egymás szolgálatára tanított minket. Bizalommal kérjük ezt Fiad nevében és a Szentlélek ereje által. Ámen.

5. nap: Erő: a kenyér megtörése az útra

„Addig pedig, amíg virradt, Pál mindnyájukat arra biztatta, hogy egyenek. Így szólt: Ma a tizennegyedik napja, hogy étlen várakoztok, és semmit sem ettetek. Ezért intelek titeket, hogy egyetek, mert az is megmeneküléseket szolgálja. Mert közületek senkinek sem esik le egyetlen hajszál sem a fejről. E szavak után vette a kenyeret, hálát adott Istennek mindnyájuk szeme láttára, megtörte, és enni kezdett. Erre mindnyájan nekibátorodtak, és ők is enni kezdtek.” (ApCsel 27,33–36)

Szerető Istenünk, Fiad Jézus Krisztus megtörte a kenyeret és megosztotta tanítványával a poharat szenvedésének előestéjén. Add, hogy egyre szorosabb közösségben növekedhessünk. Pál és a korai keresztények példáját követve adj nekünk erőt, hogy az együttérzés, a szolidaritás és a harmónia hídjait építsük. A Szentlélek erejével, Fiad nevében kérünk, aki azért adta életét, hogy mi élhessünk. Ámen.

6. nap: Vendégszeretet: a nem mindennapi emberség bemutatása

„Miután megmenekültünk, akkor tudtuk meg, hogy Máltának hívják ezt a szigetet. A barbárok nem mindennapi emberséget tanúsítottak irántunk, mert tüzet raktak, és a ránk zúduló eső és a hideg miatt mindnyájunkat befogadtak. Amikor Pál összegyűjtött egy csomó rózsát, és a tűzre tette, a meleg miatt egy vipera bújt ki belőle, és a kezébe mart... Azon a környéken volt a sziget elöljárójának, Publiusznak a birtoka, aki befogadott minket, és három napon át nagyon barátságosan megvendéglelt.” (ApCsel 28,1–2; ApCsel 28,7)

Istenünk, aki az árvák, az özvegyek és az idegenek Istene vagy, töltsd el szívünket odaadó vendégszeretettel. Nyisd meg szemünket és szívünket, amikor arra kérsz bennünket, hogy etessünk, ruházzunk és látogassunk meg téged. Segíts, hogy egyházaink részt vegyenek az éhség, a szomjúság és az elszigeteltség megszüntetésében és az akadályok leküzdésében, amelyek útját állják minden ember elfogadásának. Jézus, a te Fiad nevében kérünk, aki legkisebb testvérünkben is jelen van közöttünk. Ámen.

7. nap: Megtérés: szívünk és elménk megváltozása

„Amikor Pál összegyűjtött egy csomó rózsát, és a tűzre tette, a meleg miatt egy vipera bújt ki belőle, és a kezébe mart. Amikor a barbárok meglátták a kezéről lecsüngő mérges kígyót, így szóltak egymáshoz: Bizonyára gyilkos ez az ember, aki a tengerből kimenekült ugyan, de az isteni bosszúállás nem engedi, hogy életben maradjon. Ő azonban lerázta a kígyót a tűzbe, és semmi baja sem esett. Azok pedig azt várták, hogy feldagad, vagy hirtelen holtan esik össze. Mikor azonban hosszas várakozás után azt látták, hogy nem történik semmi baja, megváltozott a véleményük, és azt mondták róla, hogy isten.” (ApCsel 28,3–6)

Mindenható Istenünk, bűnbánó szívvel fordulunk hozzád. Közben őszintén törekszünk igazságra, tisztíts meg minket mások igazságtalan elítélésétől, és vezess egyházadat, hogy növekedjen a közösségben. Segíts elengedni félelmeinket, hogy jobban megértjük egymást és a közöttünk lévő idegent. Az Igaz, a te szeretett Fiad, Jézus Krisztus nevében kérünk. Ámen.

8.nap: Nagylelkűség: elfogadás és adás

„Történt pedig, hogy Publiusz apja lázrohamoktól és vértől gyötörve ágyban esett. Pál bement hozzá, és miután imádkozott, rátette a kezét, és meggyógyította. Miután ez megtörtént, a többi beteg szigetlakó is odament hozzá, és ő meggyógyította őket. Ezek nagy megbecsülésben részesítettek minket, és amikor elhajóztunk, elláttak bennünket minden szükséges dologgal.” (ApCsel 28,8–10)

Életadó Istenünk, hálát adunk könyörületes szereteted ajándékáért, amellyel megnyugvást adsz és megerősítesz. Imádkozunk, hogy egyházaink mindig nyitottak legyenek, hogy elfogadják egymástól ajándékaidat. Add nekünk a nagylelkű szeretet nyitottságát, amikor együtt járjuk a keresztény egység útját. Fiad nevében kérünk, aki veled és a Szentlélekkel él és uralkodik. Ámen.

Gyulafehérvár, 2020. január 12-én,
Urunk megkeresztelkedésének ünnepén.

Jakubinyi György apostoli kormányzó, nyugalmazott érsek

Varga László kaposvári megyéspüspök – Az emberközpontú világ Isten nélkül embertelenné válik

A kaposvári megyéspüspök, Varga László atya a helyi Keresztény Értelmiségiek Szövetségének év eleji találkozásán volt meghívott előadó. Előadásában a katolikus közéletben egyedülálló módon fogalmazott meg egy pontos diagnózist mindarról, ami a világban történik.

Az elhangzott előadást az alábbiakban teljes terjedelmében közreadjuk.

„Háború van. A tőkés társaságok és a bankszektor háborúja a világuralom megszerzéséért. Ez a kettő szorosan összefonódik és az embereik vírusként épülnek be a kormányokba, a vezető pozíciókba. Nekik nem az egyes országok kellene, hanem a világ fölötti irányítás, az energiahordozók és a vízkészlet fölötti ellenőrzés megszerzése. Csak így tudják növelni a profitot és eladni az áruikat. Terveikkel szemben a legnagyobb akadály az egy Istenhívó vallások, a zsidó és a keresztény és az iszlám erkölcsi rendje, valamint a nemzeti gondolkodás értékrendje.

Szerintem ezzel is indokolható a fékevesztett keresztényüldözés, a zsidóság elleni támadások, az iszlám világ országai közötti káosz fenntartása, háborúk kirobantásával és a nemzetállamok elleni küzdelem az EU-ban.

Nemcsak háború van, hanem szerintem szellemi harc is. Mindjárt megmondom, hogy miért. A háborút kirobantók legnagyobb hadművelete jelenleg a népek, a kultúrák, a vallások összekeverése láthatatlan, de annál hatékonyabb irányítással. Mesterük, még ha nem is vallják be a gonosz, aki a Bilbiában a Diabolosz, a Szétdobáló. Így az igazi ellenség nem valamilyen nép, nem emberi lények, hanem szellemi lény, a Gonosz, akiről Jézus Krisztus kijelenti, hogy ő a hazugság fejedelme, aki gyilkos kezdetek óta. Ezért ez a háború egyben szellemi harc is, ami csak a vallások összefogásával nyerhető meg.

A taktika mindenütt ugyanaz: relativizálni, viszonylagossá tenni mindenütt a jót és a rosszat, és ezt a háborút szakrális, vallási szintre emelni. Erre példa az Öböl-háború. Az I. Öböl-háborúban Bush Saddam Husseint, Saddam Hussein pedig Busht nevezte Sátánnak. Ettől kezdve minden erőszakos eszközt jogosnak látott mindkét fél. A Diabolosz, a Szétdobáló bevált módszere káoszt teremteni az erkölcsi értékrend ellenében. Ehhez ki kellett iktatni Isten a történelemből, az alkotmányból, az oktatásból és a kultúrából.

Külső tekintély, Isten, vallás, egyház ma már nem mondhatja meg az egyénnek, hogy mi a bűn és az erény. Mi a jó és mi a rossz. Ezt mindenkinek saját magának kell eldöntenie, amint azt is, hogy mit hajlandó elfogadni az intézményes vallások kínálatából. Ha nincs Isten, akkor az ember lép a helyébe. De az emberközpontú világ Isten nélkül embertelenné válik. Kiváló példa erre a francia forradalom jelszavainak az átalakulása: szabadságból szabadosság, egyenlőségből egyenlőtlen piaci verseny, a testvériségből pedig brutalitás lett.

A Diabolosz, a Szétdobáló káoszt és zűrzavart teremtett az élet minden területén. Harc folyik az élet ellen, a fogantatástól az élet befejezéséig. Az abortuszon át az eutanáziáig és a nemi identitás megkérdőjelezéséig. A múlt század legnagyobb forradalma a szexuális forradalom is ezt a világalomra törekvő célt szolgálta. Következményei a pornográfia, az erőszak, a kábítószer, az AIDS terjedése, az abortusz törvénybe iktatása. Következménye nem a nők felszabadítása, amiért az ideológusai indították, hanem a szexuális rabszolgaság, a családok szétesése és a házasságtörés legalizálása lett. A legnagyobb győzelem ezen a téren társadalmi és médiatámogatottsággal a homoszexualitás egyenlővé tétele a heteroszexualitással. Nyugaton ma azok veszítik el az állásukat, sőt kapnak pénz- és börtönbüntetést, akik nem hajlandók azt mondani egy meleg házasságra, hogy az egyenértékű egy férfi és egy nő házasságával. Azok akik nem hajlandóak a férfit nőnek, a nőt pedig férfinak tekinteni.

A Diabolosz, a Szétdobáló káoszt és zűrzavart teremtett a fiatalok szexualitásában is. A gyermekek szexuális irányultságának intézményes manipulálása történik. Kötelező megtanítani őket azonos neműekkel partnerkapcsolatot létesíteni. Az állam már óvodás kortól kezdve a szülők kizorításával kezébe veszi a gyerekek szexuális praktikákra és magatartásmódokra való nevelését. Nemi tisztaságról már nem lehet beszélni és tilos szót emelni az ellen is, amikor nyilvános helyen élnek ki mások előtt szexuális vonzalmukat. Általánosan elfogadott elv, hogy a szexualitás pusztán a szórakozásért és a gyönyörért van, tagadva azt, hogy a szexualitás az életet szolgálja. Általánosan elfogadott elv, hogy a korlátlan szexhez joga van a fiataloknak, annak minden következménye ellenére egyetlen megoldásként az óvszerek osztogatását kínálja.

Általánosan elfogadott elv, hogy a kék vágy, a mohóság és felelőtlenség nagy hasznára van az üzletnek, a piacnak és a kereskedelemnek. Általánosan elfogadott elv, hogy a problémákra az erőszak a megfelelő válasz. Akár otthon, akár az utcán, akár az anyaméhben.

Nagyon szeretném hangsúlyozni, hogy senkit nem ítélek el azok közül, akik az említett területeken érintve vannak. Nem egyes személyeket, nem a fiatalokat, hanem helyzeteket, társadalmi tüneteket értékeltem a teljesség igénye nélkül.

Mit tehetünk?

Szellemi harc van, ahol jobb fényt gyűjtani, mint szidni a sötétséget.

Egy jobb társadalom létrehozásához nem újabb tízparancsolatra van szükség, hanem az erkölcsi elvek társadalmi elfogadottságára és azok betartására, politikai, gazdasági és a kulturális élet minden területén.

El kell érni, hogy az igazságosság, az erény, az önfegyelem, a bölcsesség, a bátorság, a hűség, a becsületesség, a felelősség egyetemesen, társadalmi szinten elfogadottságnak örvendjen. Ugyanakkor az igazságtalanság, a gyűlölet, az e-

rőszak, a butaság, a gyávaság, az árulás, a hazugság, a bujaság, a kapzsiság, és a felelőtlenség egyetemesen, társadalmi szinten el legyen ítélve.

Peter Kraft *Ökumenikus dzsihad* című könyvében 10 pontban foglalja össze az erkölcs fontosságát. Jó megfontolni az alábbi szempontokat.

Első: az erkölcs szükségszerű a társadalom fennmaradásához. Alternatívája a barbárság és a zűrzavar.

Második: az erkölcs nem vallásilag, vagy politikailag, hanem egyetemesen kötelező.

Harmadik: az erkölcsösség az emberi természetben alapul. Nem ember által jött létre, nem változtatható. Az erkölcsöt nem feltalálják, mint a játékszabályokat, hanem felfedezik, mint a csillagokat.

Negyedik: az erkölcs felszabadító és nem elnyomó. Nem a ne ily méreg törvény káros az egészségre, hanem a méreg.

Ötödik: az erkölcsösséghez erőfeszítés szükséges. Állandó küzdelem a bennünk és a közöttünk jelen lévő rossz, gonosz erők ellen.

Hatodik: az erkölcs olyan, mint az útitérkép. Értelme célt és irányt ad az életnek.

Hetedik: az erkölcs méltóságot és tartást ad az emberi lénynek. Azt parancsolja, hogy az embereket szeressük és a dolgokat használjuk. Nem pedig fordítva, a dolgokat szeressük és az embereket használjuk.

Nyolcadik: az erkölcsösség ésszerű és értelmes. Megkülönböztetjük a jót és a rosszat, de nem osztjuk fel az embereket, jókra és gonoszokra, mert az már diszkrimináció. Magasra értékeljük az emberi szabadságot, de nem birtokolhatjuk az emberi szabadságot igazság nélkül.

Kilencedik: az erkölcs nem egyszerűen szabadságról és jogról szól, hanem kötelességekről és felelősségről.

Tizedik: az erkölcs nem jogi természetű, nem csupán törvények, hanem jellem is.

Ez a tíz pont, politikai téren azt is érinti, miként kerülhetik el a kormánypártok a bukás veszélyét 2022-ben, a következő választások nagy vizsgáján, annak ellenére, hogy minden tárgyból 5-öst kaptak. Erősödik a gazdaság, nő az átlagbér, nő a nyugdíj, a családok támogatása egyedülálló.

Mit tehet a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége és mit tehetnek a keresztény közösségek annak érdekében, hogy a helyzet változzon és a szellemi harcot eredményesen vívjuk meg?

Nem szabad elkeseredni. Szakítsunk a borúlátással és a panaszkodással. Hiába lapátoljuk a problémát jobbra vagy balra, az ugyanaz marad, nem változik, csak nő a sötétség. Szeretnünk kell és nem gyűlölni a mást, a másképpen gondolkodókat. A gyűlölet még több sérelmet és még több frusztrációt eredményez. Harmadik: sokkal radikálisabban, a gyökereinkhez visszatérve kell megélnünk a kereszténységünket. Egy felhígult, langymeleg kereszténység tehetetlenül áll egy radikalizálódó, iszlámmal és egy kemény, a

média minden eszközét felhasználó keresztényüldözéssel szemben. Továbbá hallassák a hangjukat társadalmi szinten is a keresztény egyházak közösen. Csak ökumenikus szinten érhetünk el igazán eredményt ebben a szellemi harcban. Ezek közül mutassunk követhető életpéldát a fiatalok számára. Kényelmes komfortzónánkból kilépve hozzunk áldozatot a cél érdekében. Az időnkéből és a pénzünkéből. S végül imádkozzunk egységben, együtt, Istentől valódi erőt kérve, és kezdjük mindig az ellenségeinkért végzett imával. Áldással. A szellemi harcban nagyon hatékony eszköz.

Mit tehetünk még? Jézus szellemi harca számomra nagyon egyszerű. Azért nem talált rajta „fogást a Sátán”, nemcsak a pusztában, hanem később sem, mert az Ő eledele az volt, hogy az Atya akaratát teljesítse. Állandóan függni akart a Mennyei Atyától. Ha szellemi harcot akarunk vívni, akkor ebbe az irányba kell haladnunk. Állandóan függővé kell tennünk magunkat Jézus Krisztustól. Vissza kell térnünk Krisztushoz, a világ világosságához, aki legyőzte a gonoszt, és elhozta Isten országát, Isten szereteturalmát.

Vajon hogyan lehetünk az örömhír közvetítői egy olyan Európában, amely szemmel láthatóan nagyon tudatosan távolodik Istentől? Philip Yancey *Meghökkenő kegyelem* című könyvében arról ír, hogy vissza kell térnünk ahhoz a Jézushoz, aki semmilyen emberi intézményt nem tekintett akadálnak abban, hogy szeresse az embert. Ő szóba állt a számariai asszonnyal, aki ma a mi szemünkben egy hírhedt prostituált lenne, és első misszionáriusává választja. Tanítványai között ott volt a vámszedő, aki ma az adórendőrség tagjai közül kerülnek ki és a legmagasztosabb politikai csoportból, egy zelóta, nálunk talán a Magyar Gárda egy elkötelezett harcosa lehetne.

Vissza kell térnünk Jézushoz, aki őket is meghívta és meghívná a követésére. Jézus elismerően nyilatkozott az ellenkultúra képviselőjéről, Keresztelő Jánosról, ma egy szekta vezetőjének tekintenék a hivatalnokok. Beszélgetést folytatott a hithű farizeussal és tanácsossal, Nikodémussal, aki ma az egyházi hierarchia soraiból kerülne ki. De egy római századossal is, aki ma a tömegbe lövő rohamrendőrök egyik parancsnoka lehetne.

Jézus nem tett kivételt: mindenkinek hirdette az evangéliumot. Vendégeskedett a farizeus Simon házában, aki lehetne egy hithű, erkölcsös példamutató katolikus, de a tisztátalannak tartott leprás Simeonnál is, akire ma úgy tekintenénk, mint egy kábítószeres, meleg AIDS-esre.

Az ember mindig fontosabb volt számára, mint bármiféle rang, címke vagy intézmény. Az akkori többpárti politikai rendszerben sem szidta az ellenséget. A palánk egyik oldalán sem. Voltak ellenségei és meg is ölték. Ő mégis arra tanított minket, hogy a demokráciában is egyetlen megkülönböztető jegyünk kell legyen, nem a politikai korrektség vagy az erkölcsi felsőbbrendűség, hanem a szeretet.

Nem sokkal halála előtt Assisi Szent Ferenc a következőket mondta társainak: Testvérek, kezdjük előlről, mert mindezt ideig nem tettünk semmit. Hozzáfűzném: testvérek, kezdjünk el végre szeretni. Egyéni szinten tegyünk meg mindent, hogy továbbnövekedjünk a szeretetben. Hagyjunk fel mindennel, ami rombol, különösen a pletykával, az ítélezéssel, és tanuljunk meg osztódni az időnkéből, a pénzünkéből, abból amink van.

Forrás: Katolikus.ma

A magyar kultúra napja – Január 22 Himnuszunk születésnapját ünnepeltük

A magyar kultúra napját 1989 óta ünnepeljük január 22-én annak emlékére, hogy a kézirat tanúsága szerint Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon tisztázta le Szatmárcsekén a Himnusz kéziratát egy nagyobb kéziratcsomag részeként, amelybe a költő folyamatosan másolta be verseit, nem végleges változatokat, hanem tisztázatok, amelyekben néhol javítások is vannak.

A csomag valamikor az 1830-as évek végén eltűnt, és megkezdte több mint száz évig tartó lappangó útját. Kölcsey 1838-ban bekövetkezett halála után a Magyar Tudományos Akadémia tárgyalásokat kezdett a költő sógornőjével, özv. Kölcsey Ádámné Szuhány Josephine-nal a kéziratok megvásárlásáról. Kölcsey ugyanis unokaöccsére, a Parainesis Kölcsey Kálmánjára hagyta kéziratának jelentős részét.

A kéziratcsomag végül nem lett az Akadémia tulajdona, de másé sem, a család tulajdonában maradt, és különböző leszármazások, öröklődés folytán végül László Magdához került. Azt nem tudjuk, hogyan került aztán az irat László Magdától Szenes Magdához, még az sem lehetetlen, hogy a két hölgy azonos személy. Tény azonban, hogy a kéziratcsomagot 1946 decemberében az Országos Széchényi Könyvtár Szenes Magdától megvásárolta, sőt azóta további kisebb kéziratcsomag részeket is, amelyeket külön jelzet alatt, külön őriznek, de filológiai pontosan rekonstruálható, hogy valaha ezek is a nagy kéziratcsomagban voltak.

Kölcsey két lapra írta a Himnuszt. A sérülés, amely mindkét fölión látszik, nem lángégés, hanem úgynevezett tintamarás. Nem Kölcsey tintája okozhatta, az Országos Széchényi Könyvtár restaurátor szakembereinek véleménye szerint savas tinta ömlött a papír szélére.

Forrás: Magyar Kurír

Nyáry Krisztián – A Himnusz kalandos története

A Szépliteraturai Ajándék című folyóirat 1821-ben megjelent számát Kölcsey Ferenc szatmárcsekei magányában, újszólván teljes elszigeteltségben olvasta. A lap négy verset közölt egy akkor még ismeretlen XVI. századbéli magyar költő, Balassi Bálint istenes énekeiből. Kölcsey alig írt verset ekkoriban, de az „*Oh szegény megromlott s elfogyott magyar nép...*” kezdetű költemény ihlető erővel hatott rá. Nemcsak az egykor vitézségéről híres magyar nemzet pusztulásának leírása, hanem a nép-szép-kép-ép rímpárok és a többi formai megoldás is nagy hatást gyakorolt rá. Felszólításnak érezte a vers záró sorait:

„*Ó, kedves nemzetem, hazám, édes felem, / Kivel szerelmes mind tavaszom, telem, / Keseregi, sírj, kiáltis Istenedhez velem; / Nálad, hogy szeretlek, legyen e vers jelem!*”

Kölcsey 1822-ben hozzászólt egy új költemény megírásához, amely a Balassi által megénekelte, legfeljebb Isten különös kegyelméből elkerülhető nemzethalál témáját dolgozza fel. Innentől Zrínyi mellett Balassit tartotta a „*honszerelem*” legfontosabb régi magyar költőjének. Soha nem tudta meg, hogy az ihletadó vers tévesen jelent meg: nem Balassi Bálint, hanem tanítványa, Rimay János írta. Persze nem ez volt az egyetlen tévedés vagy véletlen a Himnusz történetében.

A lapot Kölcsey legjobb barátja, Szemere Pál szerkesztette, de ebben az időben vele sem tartott kapcsolatot. (Szemere Kazinczytól tudakolta, hogy hová költözhetett barátja, mert évek óta semmi hírt nem kap felőle.)

Pedig Kölcsey nem utazott el, csak éppen 1818 és 1823 között jóformán alig mozdult ki otthonából, akkor is legfeljebb azért, hogy birtokával kapcsolatos peres ügyeit intézze. Öt év alatt összesen 12 verset írt, volt, hogy több mint egy évig semmit. „*Igen-igen keveset dolgoztam, de dalaim alakja ekkor fejlett ki*” – írta később. Búskomor állapotban telt ez az időszak: „*Reggeltől más hajnalig szobámban járkáltam (volt egész év, hogy az udvarról nem mentem ki).*” Verset csak akkor tudott írni, ha depressziója alábbhagyott: „*Ha sötét képeim engedték, a parasztdal tónját találgtám. Nehezebb stúdiumom egész életemben nem vala.*”

Egy kevésbé fontos költemény

A „*parasztdal tónját*” több művében kipróbálta, írt bordalt és elégikus dalt is magyaros ritmusban. Amikor egy folyóirat 1821-ben verset kért tőle, mégsem az újabb darabokból küldött, hanem korábbi hazafias verseik közül a *Rákóczi, hajh* és a *Hazaftűság* címűt. Foglalkoztatta a török-kor és a kuruc-kor költészete is, különösen a protestáns prédikátor költők panaszdalai. Merész, már-már avantgárd újítással ezt a szöveg hagyományt és a magyar népi kanásztánc 7+6-os ritmusképletét párosította össze, amikor a Balassinak tulajdonított ének hatására új vers megírásába fogott. (A vers tökéletesen elénekelhető a legismertebb hazai kanásztánc, a *Megismerni a kanászt* dallamára. Nem szentségtörés: játék.)

Ismerve a költő lassú alkotói módszerét, a verset valamikor 1822 végén kezdhette írni, a *Himnusz* mai születésnapja tehát csak a véglegesnek tekintett verzió letisztázásának az évfordulója.

A költő amúgy is nyomott kedélyállapotát ezekben a hetekben tovább rontotta, hogy kezébe került Vályi Nagy Ferenc papköltő frissen megjelent Homérosz-fordítása, amelyben Kölcsey saját Illiász-átültetésének sorait fedezte fel. Nem sokkal később ebből bontakozik ki a magyar irodalomtörténet első plágium-vitája, de a ráismerés elsőre sokkolta Kölcseyt. Birtoka ügyei is rosszul álltak, a család előtt valós veszélyként jelent meg az elszegényedés.

Talán barátja, Szemere Pál februári látogatásának köszönhető, hogy a búskomorság nem vett teljesen erőt Kölcseyen, és lépésről lépésre újra visszatért az irodalmi közéletbe. A plágium-ügy rendezése mellett hamarosan már egy új folyóirat, a *Minerva* megalapítása foglalkoztatta, amelyet Szemereivel közösen szerkesztettek volna. Kölcsey áprilisban verset küldött a tervezett első számba. Meglepő, hogy az általa legjobbnak talált új költemények között nem szerepel a *Himnusz*. Kölcsey később is következetes maradt e döntéséhez. Élete végén írott önéletrajzi levelében újra összefoglalta, melyek e korszakának legfontosabb versei: a *Hervadsz, hervadsz, szerelem rózsája*, az *Ültem csolnakomban* és a *Vanitatum vanitas*. A költő sem itt, sem hátramaradt leveleiben és prózai műveiben sem említette meg soha *Himnusz* című versét!

Először mindjárt hibásan idézték

A *Minerva* tervezése során Kölcsey arról is írt Szemereinek, hogy lapjukban csak magas minőségű írásokat közölnek majd. „*Aki nem nekünk valót ír, tömje vagy a zsebjébe vagy a Tudományos Gyűjteménybe, vagy az Aurórába és Zsebkönyvbe.*” Újabb meglepetés a *Himnusz* történetében, hogy Kölcsey egy általa lebecsült lapba, Kisfaludy Károly *Aurórájába* küldte el versét, ahol 1828 decemberében meg is jelent *Hymnus* címmel.

Nem felel meg tehát a valóságnak, hogy a költő azért látta el a „*A magyar nép zivataros századaiból*” alcímmel a versét, hogy a kijátssza a cenzúra éberségét.

Erre nem is lett volna szükség, mert a költemény nem keltett különösebb visszhangot. Schedel (Toldy) Ferenc, aki a Tudományos Gyűjteményben írt egy recenziót az Auróra legfrissebb számáról, röviden megemlítette ugyan a verset, de más írásokra ennél jóval több teret szánt.

Eközben Pozsonyban magyar királlyá koronázzák V. Ferdinándot (litográfia, 1830).

Az első apró elismerésre újabb négy évet kellett várni. 1832 februárjában a Széchenyi által alapított *Pesti Casino* felolvasóestek szervezéséről döntött. Kölcsey barátja, Bártfay László az első rendezvényen olvasta fel először nyilvánosan a verset. Az ő Kölcseynek írt levele az első írás, amelyben valaki idézi a *Himnusz* szövegét, – ráadásul mindjárt hibásan: „*En valék a szerencsés első olvashatni – a Te Hymnusodat: Áld meg Isten a Magyarot*”. Ezt követően, még ebben az évben jelent meg Kölcsey Ferenc munkáinak első kötete, benne a vers, immár *Hymnus, a 'Magyar nép' zivataros századaiból* címmel.

1838. augusztus 24-én Kölcsey Ferenc úgy halt meg, hogy soha nem gondolt rá: műve egyszer mindenki által ismert nemzeti himnusszá válik. Kölcsey halála után Szemere Pál egy végül töredékben maradt tanulmányt kezdett írni barátja életművéről. Ebben írja le, hogy Kölcsey versét a (tévesen azonosított) Balassi-ének ihlette. Szemere szerint Kölcsey a *Himnusz* megírásakor „szavát fogadta elődjének”, amikor megírta Istenhez kesergő és síró versét. Minden bizonnyal Kölcsey halála és bontakozó kultusza is hozzájárult ahhoz, hogy a *Himnuszt* egyre többen olvasták és idézték. Mégis: amikor 1843-ban Bartay Endre, a Nemzeti Színház igazgatója kitalálta, hogy az osztrák *Gotterhalte* vagy a brit *God save the King* mintájára a magyaroknak is legyen néphimnusz, nem Kölcsey műve jutott eszébe először. A Nemzeti Színház, *Vörösmarty Mihály Szózatának* megzenésítésére írt ki pályázatot, a zsűriben a költővel és egy fiatal zeneszerzővel, Erkel Ferencsel. A végül Egressy Béni által megnyert, sikeres pályázat után egy évvel, 1844. február 29-én új pályadíjat tűzött ki a Nemzeti Színház. Ekkor már „*Kölcsey Ferencz koszorús költőnk Hymnusára ének és zenekarra téve*” kellett népmelódiát írni a pályázóknak, akik közül a legjobbnak 20 arany jutalom is járt.

Zene egyetlen óra alatt

Erkel Ferenc nem vett részt a *Himnusz* megzenésítésére kiírt pályázat zsűrijében. Nem tudjuk, hogy ennek az volt-e az oka, hogy már a *Szózat* sikere után eldöntötte, inkább pályázni akar, vagy egyszerűen nem kérték fel a zsűribé, és ezért választotta a megmérettetést. Tény viszont, hogy már hónapokkal a pályázati határidő előtt befejezte a művét.

Időskori visszaemlékezése szerint előzőleg sokáig olvasgatta Kölcsey versét, de aztán egyetlen óra alatt megszületett a végleges zene. Azaz mégsem a teljesen végleges. Erkel művének két kézírata ismert: az 1844-es pályázatra beadott, jeligés kórus-zenekari verzió, és egy sokkal későbbi, aláírt, négyszólamú kórusváltozat. A két zenemű ritmusa különbözik egymástól, és nehéz eldönteni, melyiket tekintjük az „eredeti” *Himnusz-zenének*.

Látszik, hogy Erkelnek a legnagyobb problémát a Kölcsey-vers szótagszáma okozta. Ezt a zeneszerző szünetek hozzáadásával és egyes szótagok megismétlésével (például: „*bőséggel*”) 8-8-ra egyenlítettte ki. A négynegyedes ütemek ugyanakkor mégis megőrzik a vers eredeti, népies lüktetését, a Kölcsey által merészen alkalmazott kanasztánc ritmusát.

De akármelyik Erkel-verziót fogadjuk is el eredetinek, egyik sem azonos a *Himnusz* ma ismert zenéjével, hiszen anélkül Erkel jóval gyorsabb tempójú melódiát szerzett.

A zeneszerző 1844 májusa előtt nyújtotta be pályaművét. Jeligéjét a *Vanitatum Vanitasból* választotta: „*Itt az írás, forgassátok – Érett ésszel, józanon. Kölcsey.*” A tíztagú bizottság – benne Vörösmarty, Szigligeti Ede és több zene-művész – június 15-én ült össze, hogy elbírálják a tizenhárom beérkezett pályaművet. Egyhangú döntéssel választották ki Erkel művét, értékelésük szerint a pályamű „*a költemény szellemét leginkább megközelítő*” és a „*dallam egyszerűséget és hymnusi emelkedettséget legszerencsésebben*” adja vissza.

Erkel Ferenc kézírata a Hymnusról

Dicséretet kapott az előző évi győztes, Egressy Béni is, így ha Erkel mégsem indult volna a pályázaton, ma minden bizonnyal az ő zenéjével ismernénk Kölcsey versét is.

Úton a néphimnusz felé

A megzenésített *Himnuszt* 1844. július 2-án mutatták be a Nemzeti Színházban. Csak ekkor bontották ki a jeligés pályázó nevét rejtő borítékot. Erkel nagy ovációval ünnepelte a közönség.

Az eseményről beszámoló *Honderü* szerint „most csak az van hátra, hogy Erkelünk gyönyörű himnusát többször adassék alkalom hallani, megismerni, megtanulni, annak jelessége kezeskedik, hogy az nem sokára a legnagyobb népszerűséget vívandja ki magának, s valódi magyar nép-himnussá válandik”. Erre azonban még sok évtizedet kellett várni.

A *Himnusz* a következő években a *Szózat*, a *Rákóczi-induló* és más hazafias zeneművek mellett csak egyike volt az ünnepek lelkesítő zenedarabjainak. Népszerűségét és ismertségét jelentősen növelte, hogy a kottája is megjelent Pesten, Wagner József kiadónál, méghozzá egy népszerű politikusnak, Deák Ferencnek ajánlva. Politikai rendezvényen is Deák Ferenc egyik kolozsvári beszéde előtt hangzott el először 1845-ben, ahol a szónok mindjárt az aktuális politikai helyzetre alkalmazva idézte újra a Kőlcsey-szöveget.

1848-ban már magától értetődő volt, hogy a *Himnusz* is rendszeresen felcsendüljön a forradalmi rendezvényeken. Igaz, még nem első helyen. Március 15-én este, a Nemzeti Színházban Katona *Bánk Bánja* után a közönség először a *Rákóczi-induló* eljátszását követelte a zenekartól, ezután a *Marseillaise-t*, majd Erkel *Hunyadi Lászlójából* a „Megt halt a cselszövő...” kezdetű kórusművet, és csak ezeket követte a *Himnusz*. Néhány nappal később Marosvásárhelyen azonban Erkel dallamát énekelve vonult fel a helybéli ifjúság. A huszadik században elterjedt, hogy a *Himnusz* 1848. augusztus 20-án hivatalos állami ünnepségen is elhangzott a budai Mátyás-templomban, de erre vonatkozóan semmilyen forrás nem áll rendelkezésünkre.

Szintén a legendák körébe tartozik, hogy a forradalom leverése után az osztrákok betiltották a *Himnusz* éneklését. Ezt cáfolja, hogy 1850-ben kétszer is szerepelt egy-egy hivatalos jótékonysági előadás repertoárján a Nemzeti Színházban. Amikor 1856-ban, Kőlcsey halála után 18 évvel végre elkészült a költő síremléke, a pataki diákok kórusa is zavartalanul énekelhette a *Himnuszt* Szatmárcsékén. Az iskolai szöveggyűjteményekben is innentől jelenik meg Kőlcsey verse. Ekkor ugyanis még fel sem vetődött a hatóságokban, hogy a rendeletileg is kötelezővé tett császári himnusz, a *Gotterhalte* riválisa lenne Erkel *Himnusza*. Sőt: amikor a magyar politikai osztály kegyeit kereső Ferenc József 1865-ben Pesten megnyitotta az országgyűlés ülését, egyfajta gesztusként a *Himnusz* hangjaira vonult be a trónterembe.

Nemzeti imádság egyházi kételyekkel

A *Himnusz* első számú „nemzeti imádsággá” válása csak a kiegyezés után kezdődött meg, és igen lassú folyamat volt. Először politikai rendezvényeken, nyilvános ünnepeken, iskolai évfáradásokon vált szokássá, hogy a *Himnuszt* és a vele egyenrangúnak számító *Szózatot* énekeltek. A két mű egyszerre vált ki a többi hazafias dal élmezőnyéből, és kapott kultikus jelentéstöbbletet. Jól mutatja ezt a folyamatot, hogy az 1870-es években Liszt Ferenc szimfonikus zenekarra írt fantáziát *Szózat* és *Himnusz* címmel, amelyben összefűzte a két dallamot.

A *Himnusz* első helyre kerülése azonban egy kevésbé ismert zeneszerzőnek is köszönhető: Mosonyi Mihály elkészítette a mű egyszerűsített zongoraátíratát, amelyet így a legkisebb településen is könnyen el lehetett játszani.

Maga Erkel csak ezután, az 1880-as években vetette papírra a *Himnusz* véglegesnek szánt, négyszólamú vegyeskari verzióját.

A zenemű népszerűsége visszamenőleg átírta Kőlcsey életművének addig szokásos értékelését is. Bár a költő maga nem tartotta számon legfontosabb versei között a *Himnuszt*, a századvégen már mindenki ezt tekintette főművének. Fontos szerepe volt ebben Jancsó Benedek 1885-ben megjelent Kőlcsey-monográfiájának, amelyben már egyértelműen ez a vers jelenik meg Kőlcsey első számú költői teljesítményeként. A *Jancsó-féle Himnusz-elemzés* napjainkig minden iskolai értelmezés alapjául szolgál. Ennek nyomán kezdték el a megzenésített művet „nemzeti imaként” emlegetni. Érdemes megemlíteni, hogy ebben az időben még nem volt szokás a *Himnuszt* templomokban énekelni, mivel az egyház a „megbűnhődte már e nép a múltat s jövődőt” részt dogmatikai szempontból kifogásolhatónak ítélte „Sehogy se lelkesítő s nem is magyar”.

Csak a vers születése után nyolcvan évvel vetődött fel először, hogy Kőlcsey megzenésített költeménye Magyarország hivatalos nemzeti himnusza is lehetne. 1903-ban az Országgyűlésben egy ellenzéki képviselő sérelmezte, hogy az iskolai ünnepeken a *Gotterhaltét* éneklék, miközben az osztrák császári és nem magyar királyi himnusz. A vita nyomán Rátkay László képviselő törvényjavaslatot nyújtott be az egységes magyar nemzet himnuszáról. Széll Kálmán miniszterelnök azonban semmi kivétlivalót nem talált a *Gotterhalte* elnevelésében. Válaszát a kormánypártok elfogadták, így a *Himnusz* hivatalossá tétele lekerült a napirendről. Pár évvel később pedig egy másik nagy nevű politikus, Eötvös Károly fejtette ki, miért nem Erkel és Kőlcsey művét kéne hivatalossá tenni: „Gyöngye zene, zsoldáros jellegű, sehogy se lelkesítő s nem is magyar. (...) Bizony a magyar nemzet dicsőítő dalához ez a zene se nem méltó, se nem elégséges. (...) A költemény gyönyörű, Kőlcseynek egyik legszebb, legsikerültebb alkotása. De én bizony nemzeti dicsőségünk dalának, ha tőlem függ, még se fogadtam volna el, tartalma miatt. (...) A nemzet dicső dalának, a nemzeti himnusznak, panaszból és siránkozásból állani nem szabad.”

A *Himnusz* népszerűsége azonban a politikusok támogatása nélkül is megállíthatatlanul terjedt. A világháború végén, 1918. október 23-án a debreceni egyetem felavatásakor Magyarországon utoljára csendült fel a *Gotterhalte*.

IV. Károly a dél-tiroli fronton 1916-ban. Még két évig játszották el neki a *Gotterhaltét*. Fotó: Fortepan/Barják András

Ezt követően már kizárólag Erkel művét játszották nemzeti himnuszként – anélkül, hogy erről bármilyen jogszabály rendelkezett volna.

1923. június 10-én, alaposan elvélve a mű keletkezésének időpontját, országos ünnepséget rendeztek a *Himnusz* születésének századik évfordulója alkalmából. Ezen a rendezvényen Horthy Miklós már egyértelműen állami jelképként

emlékezett meg a műről. Nagyjából innentől kezdve szokás kötelezően felállva hallgatni és énekelni a *Himnusz*t.

Ezekben az években változott meg végképp Erkel eredeti zenéje is. A trianoni béke árnyékában a művet lassabban, tragikusabban kezdték játszani, háttérbe szorítva a versben és az eredeti zeneműben is hangsúlyos szerepet kapó játékos s így optimizmust sugalló verbunkos-ritmust. 1938-ban Dohnányi Ernő elkészítette a *Himnusz* új zenekari verzióját, amely szentesítette ezt az előadásmódot. Dohnányi a mű áhitatos imajellegét hangsúlyozta ki, és elhagyta az Erkelnél még szereplő harangzúgást is a zenei kíséretből.

Politikai veszedelmek

Az első jogszabályi rendelkezés a *Himnusszal* kapcsolatban továbbra sem a hivatalossá tételre vonatkozott. Hóman Bálint kultuszminiszter 1939. június 2-án miniszteri rendeletet adott ki a *Himnusz* kötelező előadásmódjáról, mivel az „előadásánál tapasztalható eltérések igen sok esetben megzavarták a hazafias ünnepségek hangulatát”. A miniszter előírta, hogy a „*Himnusz* áhitat-keltését célzó imádságos jellegének megfelelően csak komoly alkalmakkor adható elő”, így például sportrendezvényeken elvileg nem volt szabad játszani. A rendelet a zenekíséret előadásmódjának szabályozása mellett a *Himnusz* szövegét is átírta a könnyebb énekelhetőség érdekében. Innentől kezdve a Kölcsey-féle eredeti „*hosszra vig esztendő*” helyett a „*hosszra vig esztendő*” szöveget kellett énekelni.

Ennél nagyobb politikusi beavatkozáson szerencsére a következő évtizedekben sem kellett átesnie a *Himnusznak*. Pedig kevésen múlt: 1945 után a szocialista blokk országainak többségében szovjet-típusúra kellett cserélni a korábbi nemzeti himnusokat. Magyarországon is volt ilyen törekvés. Révai József kulturális miniszter – elismerésre méltó ízléssel – Kodály Zoltánt és Illyés Gyulát akarta megbízni egy optimistább és Isten nevét nem tartalmazó nemzeti induló megírásával. A költő és a zeneszerző le is ültek egymással, hogy szót váltsanak a feladatról.

Mindketten egyetértettek abban, hogy Erkel és Kölcsey művét nem szabad lecserélni, és sikerült is a kommunista vezetést eltántorítaniuk a tervtől.

Ezekben az években – biztos, ami biztos – többnyire szöveg nélkül játszották a zenét. Nem véletlen, hogy 1956-ban a *Himnusz* éneklése a tömeggyűlések és rádióműsorok elengedhetetlen kelléke lett. A kádári hatalom sem akart ezen változtatni, a *Himnusz*t minden ünnepségen szöveggel együtt adták elő, bár legtöbbször az utolsó taktust követően azonnal felhangzott a szovjet himnusz is.

Szól a Himnusz az Astoriánál 1956-ban. Fotó: Fortepan/Nagy Gyula

A nép tette himnusszá

1981-ben a *Hazafias Népfront* kongresszusán Szokolay Sándor zeneszerző kezdeményezte a *Himnusz* hanglemezen való kiadását és széles körű terjesztését. „*Tudják-e, hogy Himnuszunk a világ egyetlen illegális nemzeti himnusz-a? – kérdezte. – Mert sohasem iktatták, nincs dokumentum*

arról, hogy vált hivatalos himnusszá. (...) A nép tette azzá.” A következő évben ki is adták a *Himnusz* és a *Szózat* több feldolgozását tartalmazó lemezt, amely több százezer példányban kelt el. Ekkor vetődött fel először, hogy az eredeti, *Erkel-féle Esz-dúr* hangszerelés tömeges énekléshez túl magas. Elkészült a mű mélyebbre transzponált, *B-dúr* verziója is, amely mindenkinek könnyebben énekelhető. Ez a változat azonban nem vált általánossá, továbbra is a *Dohnányi-féle* átíratot játszották mindenütt.

A *Himnusz* a rendszerváltás hajnalán, 1989. október 23-án került újra a politikai döntéshozók elé. Egy kormányhatározat alapján a *Himnusz* szövegének születésnapja ekkor lett a *Magyar Kultúra Napja* is egyben. Ennél is fontosabb, hogy az ugyancsak aznap szentesített XXXI. tv 36. §-a kimondta: „*a Magyar Köztársaság himnusa Kölcsey Ferenc Himnusz című költeménye Erkel Ferenc zenéjével.*”

A *Hymnus a magyar nép zivataros századaiból* című vers tehát 166 évvel azután vált hivatalosan is nemzeti himnuszunkká, hogy Kölcsey Ferenc papírra vetette.

A rendszerváltáskor elfogadott *Alkotmányból* nem sok részt vett át szó szerint a 2011-es *Alaptörvény*, de ezen a mondaton nem változtattak a törvényhozók. Sőt, az *Alaptörvény* preambulumuma is a *Himnusz*ból vett idézettel kezdődik: „*Isten, áldd meg a magyart!*”

Bár a törvénytörvény lassan három évtizede nem nyújt pontos eligazítást, melyik dallamváltozatot kell autentikusnak tekintenünk, 2013-ban a *Magyar Olimpiai Bizottság* elfogadott egy sportversenyekre rendszeresített, az eredeti erkeli ritmushoz jobban igazodó, pattogósabb *Himnusz-verziót*. A közösségi éneklésre alkalmasabb *B-dúr* hangnemű, 90 másodperces változatot – a *MÁV Szimfonikusok* előadásában – a *NOB lausanne-i archívumában* is elhelyezték, így azóta ez hangzik el, ha nem is minden nemzetközi sportversenyen, de legalább az olimpiai játékokon. A felvételen felcsendül az Erkel által a kotta külön sorában jelzett, ám korábbi hangzó anyagokban sosem hallható harangszó is.

A *Himnusz* kalandos története tehát még napjainkban is folytatódik. Valóban kivételes mű: nem királyok vagy államfők megrendelésére készült, hanem közel két évszázad – véletlenekkel és tévedésekkel tarkított – szerves fejlődése tette azzá, ami.

Forrás: www.valaszonline.hu

Sebestyén Péter – Fényfecni

Cetliket rakosgatok íróasztalomon. Felgyűltek. Lassan már kerülgetnem kell. Nem marad hely se az égérnek, se a billentyűzetnek. Gondoltam ritkítani kezdem, de egyenként. Ugyanis mindegyikre feljegyeztem valamit. Egy-egy gondolatmorzsát, ami a virtuális média asztaláról, vagy olvasmányaimból lehullt. Annak idején megtanultam: még jó lesz valamire, ne dobd el, tedd félre. Legtöbbjét ceruzával írtam, mert a ceruza tartósabb, és bio. Egy ceruzával mintegy 50 kilométert lehet írni, szemben a golyóstollal, ami „*csak*” alig négy kilométerre elég...

Legtöbb gondolatnak már szerzőjére sem emlékszem, így hát nem tudom idézni, csak leírom, mert a papírfecnik írásai is elhalványulnak, s aztán eldobom, hátha jót tesznek a kazánban ebben a fagyos télben, a hideg ellen mindenképp segítenek. Ilyet találtam az egyik papíron: „*A jó pap olyan, mint egy igazi cowboy. Sehol nem ver gyökeret, de mindenütt megtalálja önmagát, ha szólítja az Úr...*” Aztán egy másik:

„Aki üldözte a csodaszarvast, később rájött, hogy neki csak követnie kellett...”

Hajjaj, a java csak most jön:

„Az élet olyan, mint egy hagyma – ha pucolom, könnyezek...”

„A virág kiszárad, ha nem locsolják.”

„A kapcsolatainknak is legyünk profi menedzserei, ne csak a karrierünknek...”

„Isten nem kér sokat, csak mindent...”

„A magánéletben nincs válságstáb...”

„Nem magától értetődő, ha egy népnek saját országa van...”

„Légy azon, hogy a másik legyen boldogabb a veled való találkozás után...” (Teréz anya),

„Nem mindig jó, ha az érzések kibújnak a gondolatok mögül...”

„Van, akinek azért kell a hatalom, hogy céljait megvalósítsa, mások azért ígérek, hogy hatalomra jussanak.”

„A poloska az állatvilág Jehova-tanúja.”

„Az író tenger nélküli tengernagy...”

„Akkor jó egy könyv, ha egyre távolabb állsz a szerzőtől.”

A végére hagytam a legutóbbit. Ez már valóságos műelemzés. Egyik humorista elmélkedik a Csillagok háborúján, és arra a következtetésre jut, hogy: „a sötétség gyorsabban terjed, mint a fény...”

Holott a világirodalom nagy művei (Isteni színjáték, Az ember tragédiája, stb.) épphogy arról szólnak: a sötétség nem képes legyőzni a világosságot. A sötétség a pokollal együtt sem képezi a világosság alternatíváját. A sötétség a világosság hiánya. Semmi. Épp a filmbeli Darth Vader is azt kísérel meg, hogy önmaga ellen fordulva, a sötétség hatalmának oldalára állva harcoljon, de hiába, nem sikerül. Az ő igazi énje is az, hogy a világosság gyermekének született. Még a fénykard sem képes elvágni a fényt. A lézer nem tud áthatolni a lézeren.

A jó és rossz párharca ellenére nincs két isten, csak a Teremtő. A Jóság Istene, aki Krisztusban megváltott. Ő nagyobb az árnyékunknál. Őt nem lehet lekardozni. Talán ideig-óráig úgy tűnhet, hogy a sátán Ellen-isten, aki a lelki sötétséget jobban terjeszti, mint ahogy az igazság fénye terjed. Talán néha úgy tűnik, ha nyitva hagyjuk a pinceaajtót, kiszivárog a sötétség, de Jézus, a Megváltó biztatása, műve egyértelmű: – „Bátorság, biztatok, én legyőztem a világot.” (Jn 16)

„Én vagyok a Világ Világossága. Aki engem követ nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.” (Jn 8, 12) Micsoda jó hír ez a farsangi holdfogyatkozás idején! **Deo gratias!**

Forrás: peterpater.com

Tóth Tihamér – T. T. T.

Egyik külföldi templomban érdekes síremléket láttam. Az emléken a halott címere s a címeren gyönyörű jeligeje: «Plus est en vous!» «Több is telik tőled.»

Mikor az Úr Jézus «növekedéséről» gondolkodom, eszembe jutnak ezek a büszke szavak. Igen, ez gyönyörű jelige! Méltó arra, hogy egy ambiciózus, tüzes, ideálokért hevülő ifjú egész életére vezérszavakul válassza magának ezt a három harcos «t»-t.

Bármennyire sikerült is munkám, bármennyire meg lennének mások velem elégedve – mindegy: t. t. t. («több telik tőlem»), biztatom magamat.

Mindenfelé dicsérnek, hogy milyen jó tanuló vagyok, mennyire kedves, finom, udvarias – mindegy: t. t. t., mondom magamban, több telik tőlem! Megvizsgálom esténként a lelkemet s örömmel látom, mennyire közelebb állok most az Úrhoz, mint pl. egy évvel ezelőtt – mindegy, mégis minden este elmondom biztatóan: t. t. t., több is telik tőlem!

Dehát nem visz ez fennhéjázásra, gőgre? – kérde. Ó, dehogya! Sokkal hamarabb lesz az gőgössé, aki könnyen megelégszik magával; míg viszont jótetteinkkel be nem érni, magunkat folyton biztatni, «ascende superius»... feljebb-feljebb... ez az önnevelésnek kitűnő eszköze. A bölcsességben és kegyelemben napról-napra növekvő Úr Jézus maga írta elénk ezt a jelszót, midőn egy napon ezt a parancsot adta:

«Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes.» És Szent Pál is ezzel a nagyszerű hasonlattal biztatja lelki munkára a keresztény híveket: dolgozzatok, hiszen az Isten veteményes kertje vagytok, «agricultura Dei estis» (I. Kor 3,9).

Csendes, meleg imáidban nézz hát fel minél többször Üdvözítőnk szerető szemébe s igyekezzél lelkedben kialakítani az ő szent képét. Ugye vetted már észre, hogy 2000 év alatt a festők százai-ezrei mily más és más alakban igyekeztek vászonra vinni a Megváltó szent arcát. Mindegyik művész tehetsége javát fordította a munkára és még sincs az a legnagyobb festő a világon, aki oly élethűen tudná az Urat megjelentetni, mint ahogyan neked sikerülhet, édes fiam, ha éltet a törekvés, hogy saját, fiatal, fogékony lelkedben kimintázzad az Úr alakját.

Az Úr parancsa: Legyetek tökéletesek! Ez ám nem költői kifejezés! Ez a legszentebb megtiszteltetése a keresztény léleknek, hogy – ha hűséges követője az Úrnak – második Krisztus lesz belőle: Christianus alter Christus! Ó, erre a szóra mily szédületes mélységei nyílnak bennem a fölemelő, erősítő gondolatoknak! Ha én Krisztus képmása, egy másik Krisztus vagyok, hát mily tisztának kell lennie szívemnek, mily nemeseknek gondolataimnak, mily fegyelmeztetnek beszédemnek, mily jól kell őriznem tekintetemet, mint faragni hibáimat! Azaz, mint mondani sokszor magamnak: t. t. t. több telik tőlem!

Folyton csak előre! Mert, aki meg van elégedve önmagával, annak rossz az ízlése.

Forrás: Tóth Tihamér – Krisztus és az ifjú

Kempis Tamás – Krisztus követése – gondolatok

Hiábavaló dolog tehát veszendő gazdagságot keresni, és reményünket abba vetni. Hasonlóképpen hiábavalóság mindenáron elismerést keresni, magas polcokra kívánczolni.

Hiábavaló dolog a test kívánságait követni, arra vágyakozni, amiért később keményen lakolni kell. Hiábavaló igyekezet hosszú életet óhajtani és az igaz életre kevés gondot viselni.

Hiábavalóság csak a földi élettel törődni s az eljövendőről előre nem gondoskodni. Hiábavaló azt szeretni, ami egy-kettőre elmúlik, és oda nem igyekezni, ahol örökké való öröm vár ránk.

Jusson eszedbe gyakran a közmondás: *Nem elégszik meg a szem látással, a fül sem telik be hallással.* Azon légy hát, hogy szívedet elvond a látható dolgok szeretetétől, és a nem-láthatókhöz fordulj. Mert akik érzéki természetük törvényét követik, beszennyezik lelkiismeretüket, és Isten kegyelméből kiesnek.

Bíró Jolán-Ilona – Boldog akarsz lenni?

Ha igen, akkor imádkozz, mert az ima megtartja az ember lelki egyensúlyát. Az élet körülményeitől függetlenül felemeli az embert a maga méltóságára és a mennyei felé irányítja, ami magasztosabb, célirányos és biztató. Nincs ember a földön ki ne tévedne, csak Isten az ki biztos, tévedhetetlen és megbízható. Hozzá mindig folyamodhatunk, nem fog elfordulni tőlünk, mert végtelenül szeret. Ezért ember ne csüggedj, hanem meríts erőt a tévedhetetlenből! Imádkozz szüntelen, hogy el ne keseredj, mert a megoldás Istennél van, de a remény bennünk, ami továbbviszi tetteket a beteljesedés felé. Tekintetünk mindig a magasztos felé irányuljon, így életünk nem fog elveszni, megfenekleni a gonosz cselvetései között, hanem az egyén megtalálja a kiutat az útvesztőkből, amely a boldogsághoz, főleg az örök boldogsághoz vezet.

Ha a szentek életét vizsgálgatjuk rájöhettünk arra, hogy ők már itt a földön megtapasztalták a boldogságot. Itt éltek, köztünk emberek között. Keresték mindenben a szépet, a jót, a tisztességet, az Istenhez emelőt.

Mária boldog volt, mert hitt. Ez a mélységes hit végigkísérte életét. Tudott tisztán örülni az élet örömeinek. Nem futamodott meg az Isten által kínált lehetőségektől, mert nem a maga akaratát kereste. Szíve nyugodt volt, mert tudta: semmi olyan nem történhet vele, ami kárára lenne, mert ő a Mindenhatóra bízta magát.

Szent József is elfogadta és nem firtatta az Úr akaratát, hanem inkább igazi családapaként gondját viselte szent családjának. Nem rekedt meg az emberi gondolkodásmódnál. Ő a tettek embere volt és ezzel felnevelte nekünk az üdvözítőt, az örök és köztünk maradó élő értéket.

Szent Pál élete is jó mederbe került a damaszkuszi úton. Az Úrral való találkozása meghozta számára a hitet, a megnyugvást, a feldúltság és a gyűlölet helyett a boldogságot. Élete értelmet kapott, mert attól kezdve a szeretet jellemezte cselekedeteit, szolgálatát.

Emíliáni Szent Jeromos is a katonai életet elhagyta és a tevékeny szeretet felé irányult. Árva, elhagyott gyermekeket karolt fel. Hite, Istenbe vetett határtalan bizalma vezette. Nem félt attól, hogy nem lesz miből nevelje védenecit, az ártatlan gyermekeket, akik még nem is voltak az övéi, de annál inkább Isten szeretett gyermekei, kedveltjei voltak ők.

Istenes Szent Jánost is hite boldogította. Habár a kitalált betegek, értelmi fogyatékosok szolgálatába állt létrehozva az irgalmas szerzetes rendet, mégis örömmel töltötte el a tevékeny szeretet.

A békességért és igazságosságért való munkálkodásával Sienai Szent Katalin Isten dicsőségét szolgálta. Emberi sorokat változtatott meg erőszakmentes biztatásaival, értük esdeklő imáival. Még a pápa is, XI. Gergely is visszatért az avignoni fogságból Rómába az ő kérésére. Az Úr sebeit viselve szenvedéseknek volt kitéve, hite mégis boldogította, mert minden nap szentmisére járt és innen erőt merített. Az emberek szemében lehet boldogtalannak tűnt, mégis minden nehézségen felülkerekedett és szeme előtt tartotta élete célját, amit lelki írásaiban bizonyított is, az utókorra hagyva azt.

Ha pedig olyan valakit akarunk említeni, aki hozzánk közelebb élt korban és időben, akkor gondolhatunk Szent II. János Pál pápára is, aki szenvedései ellenére is mindig mosolyogni tudott, mert igazán boldog volt földi életében, mert békességre, egyetértésre, igazságosságra, a hit megélésére törekedett és tanított másokat, nemzeteket.

Tehát, ha valaki igazán boldog akar lenni, akkor nem kell egyebet tennie, mint megpróbálnia Istent szolgálni földi életével, mert ez életerőt, lendületet, örömet, tiszta boldogságot, békességet, megnyugvást, becsületességet, az Úr áldását eredményezi. Ezek nagyobb kincsek, mint bármi más és nem enyésznek el soha. Ezért irányuljon figyelmünk az igazi értékek felé és nem fogunk csalódni: a földi boldogsághoz is eljutunk, mert ahogy a zsoltáros is fogalmaz: *boldog ember, aki féli az Urat. (Zsolt 128, 1).*

Zelk Zoltán – A jószívű Sajó

Csúf, téli éjszaka volt. A szél rázta a fákat és a háztetőket, a járókélők gyors léptekkel siettek hazafelé. A gyerekek mit se tudtak a haragvó szélről, ők már rég aludtak a puha párnákon, s álmukban napsütötte réteken játszadoztak.

Csak Sajó, a hűséges házőrző virrasztott, nehogy valami tolvaj kerüljön az udvarra. Kint feküdt házikója előtt, és nagyokat morgott, ha a szél belekapaszkodott vastag bundájába.

Egyszerre csak fölkapta a fejét, és szimatolni kezdett. Idegen szag ütötte meg az orrát.

– Mi lehet ez? – tünődött nagyokat szaglászva, de mikor a tyúkretrec felől éktelen kotkodácsolás hallatszott, már tudta, hogy róka koma feni a fogát egy kis tyúkpecsenyére.

Egyéb se kellett a Sajónak. Úgy ott termett, mintha puszkából lőtték volna ki, s már fogai közt szorongatta a róka vörös bundáját.

– Na, most megcsíptelek, te tolvaj! – morogta mérgesen. – Tegnap is két csirke tűnt el a ketrecből, biztosan te loptad el.

– Dehogyan loptam, dehogyan loptam – siránkozott ijedten a róka –, nem jártam én még erre sohasem. Most is csak azért jöttem, hogy üzenetet adjak át neked. Édesanyád üzeni velem a hetedik faluból...

– Hazudsz, ravasz! – csaholta Sajó. – Nem is él már az édesanyám.

– Jaj, jaj, meghalt szegény! – siránkozott ravaszul a róka. De mikor látta, hogy a siránkozás nem segít rajta, újabb hazugságon törte a fejét:

– Úgy megijesztettél, hogy már azt se tudom, mit beszélek. Persze hogy nem az édesanyád üzent, hanem a bátyád, az a szép, fekete szőrű kutya. Azt üzeni, hogy látogasd meg azonnal, mert beteg szegény.

De Sajót nem lehetett becsapni. Átlátott ő róka koma ravaszágán. De azért megkérdezte:

– Azt üzeni, hogy látogassam meg?

– Azt bizony, de máris!

– Hogy te addig ellophasd a gazdám tyúkjait? De te nem eszel többé tyúkot, csirkét, mert rögtön átharapom a torkodat!

Mi lesz velem? – búsult most már a róka. – Hiába ravaszkodok, ez nem enged el engem. Talán még hazudnom kellene valamit?

S meg is próbálta az újabb hazudozást:

– Azt is mondta a bátyád, hogy ne vigyél magaddal elemózsiát, mert öneki annyi finom csontja van, hogy egy álló hónapig lakmározhatsz azokból.

De hiába, Sajót a sok csonttal sem lehetett becsapni, inkább csak mérges lett a sok hazugságtól, s egyre jobban csúsztatva fogait a róka nyakába. Róka koma ekkor sírva fakadt, és bevallott mindent.

– Ne bántsál engem; igaz, hogy lopni akartam, de már három napja egy falatot sem ettünk a kicsinyeimmel. Hallanád, hogy sírnak szegények, és milyen soványak a lelkek kis rókák. Tudom, megsajnálád őket, ha látnád. És én is milyen beteg vagyok. Sántítok a hátsó lábamra, már két hete egy puskagolyó van benne. Jaj, mi lesz velem és a kicsinyeimmel?

Amit nem tudott elérni a hazugsággal, azt elérte az igazsággal. Sajó szíve megesett rajta, és elengedte a nyakát, majd így szólott hozzá:

– Ígérd meg, hogy nem lopsz többé az én jó gazdámtól, akkor elengedlek.

Ígért a boldog róka mindent a világon, de Sajó rászólt:

– Várd meg, amíg visszajövök. – S mikor visszajött, nagy darab szalonnát hozott a fogai között.

– Ezt vidd haza a kicsinyeidnek – mondta, s már ment is vissza kis házikójába.

Másnap pedig volt nagy csodálkozás gazdájánál, hogy hová tűnt az ablakból a paprikás szalonna.

Juhász Dósa János – Állatbőrbe bújva mesél(t) rólunk Fekete István

„Az író nem lesz, az író születik. Különös belső kényszer, ami hajítja az írókat, hogy mondanivalóját papírra vesse” – válaszolt egyik ifjú olvasója kérdésére Fekete István, a magyar irodalom Jókai melletti legolvasottabb írója, s e sorok írója megkockáztatja az eretnek gondolatot, hogy nem véletlenül. Sokan könyvelték el ifjúsági írónak, holott csak a gyerekek lelkét nagyon értve, valamint állatok bőrébe bújva mesélt életről, szerelemről, halálról. Fekete István 2020. január 25.-én lenne 120 éves.

Gölle és Rácz Vali

„Közel jött hozzám a város, szinte rám telepedett erőszakos nagyságával, színével, szagával, kissé idegenes nyelvvel is, de a szülőfalumat el nem nyomhatta, meg nem sértette, még csak nem is homályosíthatta el sem akkor, sem később, és azóta sem soha. Tudom, hogy Gölle azóta megváltozott formájában, szokásaiban és bizonyára nyelvében is, de az a falum, amelyben én születtem, a nagy béke zsúfos házainak sora, az emberek szíve, a Kácsalja és a Cönde, a templom és a temető meg nem változtak soha, mert az emlékeim lelkében őrzöm őket, s ez a lélek örökkévaló” – írja szülőfalujáról, ahol 1900. január 25.-én látta meg a napvilágot. Érdekeség, hogy 11 évvel később ugyanabban a házban sírt fel a harmincas-negyvenes évek híres dizőze, magyar filmek állandó szereplője, Rácz Vali. A Felvidéken is előfordult hasonló eset, Zayugrócon ugyanabban a házban született a neves szlovák politikus, nemzetémbresztő Ludovít Štúr és Alexander Dubček, az 1968-as prágai tavasz egyik főszereplője.

Göllén végezte el az elemi iskola első négy évét, majd Ka-

posváron folytatta a tanulmányait a polgári fiúiskolában. 1917-ben önként bevonul katonának, s katonaként tesz hadiérettségét. A Mosonmagyaróvári Magyar Királyi Gazdasági Akadémián végez mezőgazdászként, innen kerül Bakó-cára, gróf Mailáth György birtokára segédtiszként. Itt találkozik Piller Edittel, a bakócai belgyógyász főorvos lányával, az ismeretségből házasság lesz, az asszony két gyermekkel ajándékozta meg a férjét, Edittel és Istvánnal, akik életük túlnyomó részét emigrációban élik le. Utóbbi öröklő apja írói tehetségét, Vuk és a simabőrűek című regényéből Kis Vuk címmel rajzfilm is készül Gát György rendezésében. Fekete István az esküvő után feleségével Ajkára költözik, ahol gazdatiszt lesz Nimsee Ferenc birtokán. Gazdatisztként komoly sikereket ér el, hírneves tej- és sajtüzemet hoz létre, de búzavetőmagot nemesít, merinói kosokat tenyészt, szeszfőzdét működtet, s a Gazdatisztek Lapja is ír róla.

Első írói- és filmsikerek

Gazdasági sikerek ide vagy oda, Fekete István mégis pályát módosít, s írásra adja a fejét. 1936-ban az Országos Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság pályázatára küldi be *A koppányi aga testamentuma* című történelmi regényét, amelyet meg is nyer.

A regény filmváltozatát – amely Zsurzs Éva rendezésében készül, s a Magyar Televízió első színes filmje –, 1967. december 21.-én mutatják be, egy évvel megelőzve az *Egri csillagok* filmváltozatát. Mindkettő hatalmas siker, máig állandóan játszott darabja a tévécsatornáknak. 1939-ben megírja a *Zsellérek* című regényét, amelyet a Királyi Magyar Egyetemi Nyomda pályázatára küld be, s 193 munkából szerzi meg a háromezer pengős első díjat. Öt év alatt hét kiadást él meg, a kommunisták szemében viszont vörös posztó, az államvédelmi hatóság börtönében szinte halálra verik. A kommunisták ugyanis nem viselik el, hogy nem a hivatalos történelemszemlélet jegyében mutatja be a Tanácsköztársaságot. Tagja lesz a *Kisfaludy Társaságnak*, állandó szerzője a Herczeg Ferenc szerkesztette *Új Időknek*, s ekkor ismerkedik meg a filmmel, a *Dr. Kovács István* című forgatókönyvből készült felvidéki beütésű filmje hatalmas siker, elkészül a *Hajnal Badányban* filmváltozata is *Aranypáva* címmel, ugyanekkor plágiummal is megvádolják, így a Páger Antallal és Karády Katalinnal, Bánky Viktor rendezésében tervezett *A túlsó part*, illetve a *Névtelen katona* című forgatókönyvei nem is kerülnek filmvászonra. A Magyar Színházban mutatják be a *Hajnalodik* című színdarabját, amit több mint százszor játszanak. Elkészül viszont a Zsigray Julianna regényéből készült film, a *Féltékenység*, amelyet az *Aranypáva* rendezője, *Cserépy László* rendez.

Állatregények könyvön és filmvászonon

Az 1945 után hatalomra került kommunisták szemében kezdettől fogva szálla volt, s csakis a szerencsének és az akaraterejének köszönheti, hogy életben marad. Szeme és veséje tanúskodik az ÁVO brutalitásáról, s 1949-ben mint reakciós elemet nyugdíjazták. Innen kezdve kizárólag az írásnak él, s állati álarcok bevetésével mesél rólunk, embe-
rekről. *Csi, Kele, Hu, Vuk, Bogács, Cönde, Ci-nyi* – s szám-

talán további állati hős, valamint az ötvenes-hatvanas években megjelenő novellás kötetek, amelyek megannyi emberi történetet mesélnek el. Mintegy tízmillió eladott kötet, fordítások 14 nyelven, az olvasók hihetetlen szeretete halála előtt és után, a *Fekete István Társaság* létrejötte – egyedül a hivatalos irodalomtörténet képtelen tudomást venni róla. Megírja a szarvasi arborétum történetét, ahogy a nagy Afrika-vadász, Kittenberger Kálmán regényes életrajzát is.

Zenthe Ferenc a *Tüskevár* filmben 1966-ban

Az ötvenes években ismét felfedezi a film is, 1958-ban Fejér Tamás megrendezi még fekete-fehérben Maklár Zoltánnal a főszerepben a *Bogáncsot*, s ő az, aki filmre viszi minden idők egyik legnagyobb filmsikerét, a *Tüskevárt*, Seregi Zoltánnal, Bánhidi Lászlóval, Zenthe Ferencel. S ő készíti filmet Fekete István életrajzi regényeiből (*Csend, Ballagó idő*) is 1975-ben, már az író halála után, amelyben a magyar színjátszás legnagyobb legendái vállalnak szerepet. Óze Lajos, Tolnay Klári, Siménfalvy Sándor, Bihari József, Juhász Jácint, a peredi Horváth Sándor, Makay Margit mellett élete egyik utolsó szerepét alakítja Latinovits Zoltán. De filmvászonra kerül a *Kele* (1992-ben Puszt Tibor rendezésében *A gólyák mindig visszatérnek* címmel, s az egyik első film, amelyben nyíltan beszélnek az 1956-os forradalomról, amely után az író fia is Ausztráliába emigrál), a *Lutra* (1986-ban Hárs Mihály rendezésében), ahogy 2012-ben Balogh György ismét filmvászonra viheti immár színesben a *Tüskevárt* is, amelyben *Tutajost* a Sorstalanságból megismert Nagy Marcell alakítja, *Matula bácsit* Kovács Lajos, de láthatjuk a filmben Eperjes Károlyt, Pogány Juditot, Molnár Piroskát és Rékasi Károlyt is. S akkor még nem beszélünk a *Vuk* rajzfilmváltozatáról, mely Dargay Attila munkája 1981-es keletkezése óta a *Macskafogó* mellett a másik legnézettebb rajzfilmklasszikusunk.

Csak a szakma képtelen máig elismerni

Ifjúsági író volt? – ugyan már! Az elsők között hívta fel a figyelmet a környezetrombolás végzetes veszélyeire. „*Ha majd az Időben eljön az a korszak, amikor az ember minden barlangot szétrobbantott, amit valami célra fel nem használhatott, és minden öreg fát már régen kivágatott, akkor már késő lesz siránkozni a megbillent természeti egyensúlyon, amelyet helyreállítani sem atombombával, sem mindentudó elektronikus gépekkel nem lehet*” – írja az 1966-ban megjelent *Hú* című regényében. 1990 óta is folyamatosan jelennek meg a regényei és a hagyatékban maradt munkái, köszönhetően a *Fekete István Társaságnak*, Gáspár Jánosnak, Horváth Tibornak és Sánta Gábornak.

A társaság tartja a kapcsolatot az író nevét viselő alapszervezetekkel is, s őrzi és anyagi lehetőségeihez mérten közzéteszi Fekete István hagyatékát. „*Hallgatom a szívem. Ha majd egyszer megáll, és elszakad a testemtől az, ami én vagyok, lehajlok még egyszer, és megcsókolom a szívem; megcsókolom, mert szeretett engem és szerette az egész világot. Jól tudom: a fényt a szemem itta, a dalt a fülem fogta, a simogatást a kezem érezte, szép utakon a lábam vitt, és a gondolatok a fejemben születtek, mint az ég távoli villódzása, de mindezt a szívem gyűjtötte össze, és belőle lett minden, ami Szeretet*” – írja a *Ballagó időben* a XX. század egyik legnagyobb magyar írója. Olvassuk hát minden időben!

Forrás: felvidek.ma

Tizenkét csodálatos idézet Fekete István felejthetetlen regényéből, a *Tüskevárból*

Az egyik legismertebb magyar ifjúsági regény, a *Tüskevár* sokunk gyerekkorát színesítette meg. Mit nem adnánk, hogy beletekinthessünk az eredeti, tintával írt kéziratba! Nézzük meg hát közelebbről néhány idézet erejéig ezt a páratlan művet:

„A remény nem törött szárnyú madár, s a valóságot megálmódni szabad, sőt szükséges is.”

„A felesleges beszéd s a céltalan udvariasság valóban felesleges.”

„Jól figyelj ide, fiam... Korlátokat nem szabok, mert annyi eszed már lehet, hogy nem mégy fejjel a falnak. Ha tehát bevered a fejed, a te dolgod, ha bajba kerülsz, magadnak kell kilábalnod, mert esetleg nem lesz melletted senki. Annyira vállalkozz, amennyit elbírsz, és nekem hiába nyivákolysz, ha elvágod a kezed, vagy elrontod a gyomrod. Ez mind a te magánügyed. Úgy vélem: csak így tanulsz meg a magad lábán járni, és pontosan rájössz majd, hogy mit lehet és mit szabad.”

„...arra gondolt, hogy a szerelem lehet ugyan gyönyörű érzés, de a valósághoz semmi köze. És kétségtelenül igaza is volt, csak azt nem tudta, hogy ez az érzés még a berek világában is rendhagyó, édes gyötrelem, amelyből fészek lesz és fiókák: az élet legcsodálatosabb valósága.”

„A boldogságot nem lehet megbeszélni, nem lehet megosztani, és nem lehet megtartani, csak érezni lehet.”

„...ha el nem múlna, ami rossz, hogyan gyűhetne, ami jó?”

„...a bereknek is megvan a maga tartózkodó illemszabálya. Itt nincs erőltetett komázás se le, se fel. Itt nem esnek egymás nyakába az emberek még temetésen sem, nem gázolják át a barátkozás érzékeny bozótját az első napon, nem közelednek egymáshoz hangos csörtetéssel, nem rohannak le senkit, de nem is lehet őket lerohanni. Itt mindennek, minden valóságnak neve van, értelme, jelentősége és ideje; itt nem becéznek, és nem rövidítenek le semmit, és ha valaki a szilfából szilicsit, a szárcsából szárcsikát és a kunyhóból kuncsit csinálna, Matula jól megnézné és – sajnálná.”

„Tisztán érezte, hogy ebben a réti világban nem ölelkeznek az emberek. Legfeljebb gondolatban, ám ebben is lehet annyi szeretet, és talán maradandóbb is, mint amelyekhez furcsa mozdulatok vannak kötve.”

„Ült a két gyerek a lámpavilágos estében, és nem értették a szerelmet, és nem gondolhattak arra, hogy azt az édesen tövises lelkiállapotot tulajdonképpen senki nem érti. Aki szerelmes, azért, mert szerelmes, aki pedig nem szerelmes, azért, mert nem szerelmes.”

„Ebben nem csalódsz. Nem beszél, hát nem is hazudik, nem ígér, mégis odaadja mindenét, nem szól, mégis többet mond, mint amit valaha ember mondott.”

„Sötétség nélkül semmi jelentősége nem lenne a világnak.”

„Volt itt egy tudós ember, azt mondta, több lehet háromszáz évesnél, és azt mondta, igazuk volt a régieknek, akik szentnek tisztelték az ilyen fát. És Tutajos úgy érezte: igaza volt annak a tudósnak. A koronában emberderék vastag görcsös ágak nyúltak szét, és rettenetes erejükben mintha az eget tartották volna.”

Fekete István – Téli berek – részlet –

„– És utána lábát veregetve a küszöbön megjelent Matula is, egyik kezében egy kis borókabokkal.

– Mondom, mért ne legyen karácsonyfánk is...

– Gergő bácsi!

– Csak boróka – mondta az öreg –, de fenyőnek fenyő. Nehezen találtam meg, de ott, azon a kis homokos dombon van pár darab.

– Gergő bácsi, éppen mondtuk, hogy itt nem lesz gyertyagyűjtés...

– Hát tuggya, Béla, azt még én sem tudom, ámbár volt itt egy gyertyacsutak, alighanem az ablakba tettem. – Matula ezután hosszasan, körülményesen zörgött az ablakban, mondván:

– Hová tettelek... na lám csak, el akart bújni... – És mosolyogva tartott a tenyerén egy háromcentis, kormos gyertyavéget.

– Látják, nem úgy van ez itt, mint szegény helyen... van itt minden... – A bokrot egy fazékba állította, s a kis csonkot a bokorka egyik ágára drótozta.

– Kész! Hány óra van?

– Fél öt.

– Akkor elkezdhetjük. Én adogatom a csomagokat maguk meg mindenkinek az ágyára teszik, ami az üvé. Megnézni nem szabad, de még tapogatni sem...

Ezzel odaállt a sarokba rakott csomagok mellé, és felemelve az első csomagot, silabizálni kezdte.

– Matula – mondta, szinte elpirult és megtapogatta a papírt.

– Nem szabad tapogatni! – kiáltott a két gyerek.

– Azért nem kell kiabálni – mosolygott Matula, és Tutajos az öreg ágyára tette a csomagot.

– Bütyök!... Nem én mondom, Béla, de így van írva...

És lassan elfogyott minden. A csomagok az ágyakra kerültek, a két ifjú izgatottan topogott,

Matula is csak tett-vett céltalanul.

– Hány óra? – kérdezte.

– Mindjárt öt.

Az öreg erre meggyújtotta a gyertyát, elfújta a lámpát, és egyszerre ködös, borongós este lett körülöttük. A kis láng lassan szárnyra kapott, és Matula letette az ágyra kucsmáját. A kis láng erre, mintha magára talált volna, kinyújtózott, Matula keze megmozdult, mintha meg akarta volna simogatni, aztán csendesen azt mondta:

– Adjon az Isten mindenkinek békességes, szép karácsonyt!

A két fiú némán nézte a kis lángot, s a fenyőszagú, árnyékos szoba meghatottan ölelte magába a három embert. Tutajos önkéntelenül nyújtotta a kezét öreg barátja felé, és mintha szólni akart volna, de Matula csak annyit mondott:

– Jól van, Gyula. – És megszorította a fiú kezét, megszorította Bütyök kezét, aztán – talán jelezni akarta, hogy az ünnepi pilla-

ünnepi pillanatnak vége – újra feltette a kucsmáját.

– Magának is szép karácsonyt, Gergő bácsi – mondta Tutajos végül –, és egészséget és boldogságot kívánunk magának is, mert szeretjük!

Bütyök megnyalta a szája szélét, Matula pedig azt mondta:

– Akkor most meggyújtom a lámpát, mert van még valami, amit eldugtam, mert István bátyjuk úgy akarta.

És mélyen az ágya alól két teljes sífelszerelést vonszolt elő.

– Ezeket a csoszogókat itt dugdosom már régért, gondoltam: az ágy alatt úgysem söpörnek... és el is találtam...

– István bácsi! – kiáltott Tutajos, mellőzve az ágy alatti söprésre vonatkozó észrevételt. – István bácsi cukoreMBER...

– Hát az is tud lenni – bólintott az öreg –, aztán tudnak maguk ezeken a deszkákon úgy, mint a Miska?

– Tudunk valamelyest... de nekünk is van még valami, amit utoljára hagyunk Gergő bácsinak... – És Tutajos ágyából, a feje alól elővette a rádiót. Kibontotta a papírdobozból, és Matula elé tette az asztalra.

– Ezt azért hoztuk, hogy Gergő bácsi ne legyen olyan egyedül, és sokszor gondoljon ránk... – Matula nézte a dobozt.

– Aztán mi van benne?

– Gergő bácsi, az egész világ!

Felnyitotta a doboz tetejét, csavargatott egy kicsit... kattogott egy kicsit, aztán megzendült valami, először csak mint a mély sóhajtás, aztán tisztán, puhán, telten meglódukt a kis szobában a távoli harangszó.

A tűzhelyen az előbb még pattogott a tűz, a kutyák az ajtó előtt motoztak, és bent lépések koppantak a padlón... de most csend lett, csak a harang simogató szárnyalása lengett a levegőben, s a három embernek kimondhatatlan, leírhatatlan békesség szállt a szívére.”

2020.01.30. Boldog IV. Habsburg Károly közbenjárására nemzeti távimaest 22 órától

„Amikor a magyarok meghallották, hogy Géza király meghalt, e-gész sokaságuk öccséhez, Lászlóhoz gyűlt, és egy értelemmel, közös szóval és egyetértő akarattal őt választották az ország kormányzására. Mindnyájan tudták ugyanis, hogy föl van ruházva a tökéletes virtusokkal, hite szerint katolikus, kiváltképpen kegyes, bőkezű adakozó, szeretettel teljes.”

– Szent László megválasztása – Gesta Hungarorum –

Az Örvendetes rózsafüzért imádkozzuk az alábbi imaszándékokra:

1. Add, Urunk, hogy papjaink Szent László király bölcsességével vezessék hívő népedet! 2. Aldd meg, Urunk, áldozatos munkánkat, amint segítetted Szent László királyt hősi küzdelmeiben! 3. Add meg, Urunk, hogy híveink Szent László királyban lássák meg az erős hitű, Istenben bízó, családját védő ember eszményképét! 4. Add meg, Urunk, nemzetünk ifjúságának, hogy Szent László útján járjanak: testükben tiszták, lelkükben egyenesek, szívükben bátrak legyenek! 5. Add, Urunk, hogy testben-lélekben szenvedő testvéreink csodatévő Szent László királyunk közbenjárására gyógyulást nyerjenek!

Az értesítőt készítik: Takó István plébános, egyetemi lelkész,

Bíró Jolán-Ilona, Bíró Ernő és sokan mások.

Szerkesztőség: 400604 Kolozsvár, B-dul 21 Decembrie, Nr. 136,
e-mail: biro_jolan71@yahoo.com, Lapunk ingyenes, de bármilyen adományt a plébániai tevékenységek számára örömmel elfogadunk.

Kolozsvár, Szent Péter és Pál plébánia, cím: 21 December 1989 sugárút, 136., e-mail: kolozsvar.szentpeter@plebania.ro

Tel: Plébánia: 0364-405-955, Plébános: 0756-102-138, Kántornő: 0752-035-549; Hittan órák: ifjúság péntek 19:00, szombat 1–6. osztály 10:00.

Szentmisék: kedden és csütörtökön 18:00, szerdán és pénteken 7:30, szombaton 18:00 előesti szentmise, vasárnap 9:00, 10:30.

